

Årsanalys 2024

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
Utveckling av verksamheten.....	7
Utvecklingsarbete utifrån genomförda granskningar och tillsyn	7
Nationella beslut och dess påverkan på nämndens verksamhet	9
Nationella utredningar som tillsatts eller presenterats under året	11
Prejudicerande domar	14
Kvalitetsberättelse gällande korttidstillsyn enligt LSS 9§7	14
Uppföljning av arbetet med prioriteringar	17
Sammanfattande uppföljning av förvaltningens åtagandeplan 2023/2024.....	17
Lokalplanering, skolplacering och skolskjuts.....	19
Stödjande digitala strukturer.....	20
Prioriteringar inom samordnande insatser, särskilt stöd och elevhälsa	21
Uppföljning och bedömning av bidragen till kommunfullmäktigemålen.....	23
Målområde - En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga.....	23
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor	23
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning	25
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att en större andel ungdomar ska studera eller arbeta	28
Målområde - En grön stad som leder klimatomställningen.....	31

Kommunfullmäktigemål - Malmö är en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser och är en klimatneutral stad 2030	31
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för en långsiktigt hållbar elförsörjning samt ökad energieffektivisering.....	33
Målområde - En mer jämlik stad.....	34
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att staden ska bli fri från segregation.....	34
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för stärkt delaktighet och ökad social sammanhållning genom lokal utveckling samt goda och tillgängliga livsmiljöer i hela staden.....	37
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten.....	41
Målområde - En god organisation	44
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad är en attraktiv och inkluderande arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar	44
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder	47
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ger en god och likvärdig service	50
Redovisning av budgetuppdrag.....	52
Målområde - En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga.....	52
Grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden ges i uppdrag att, i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv.....	52
Målområde - En mer jämlik stad.....	53
Kommunstyrelsen ges, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, miljönämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, i uppdrag att stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande	

arbete med ett särskilt fokus på samordnande insatser riktade mot barn och unga	53
Ekonomisk utveckling under året.....	54
Budgetavvikelse	54
Verksamhetsmått.....	54
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget	55
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram	62
Förväntad utveckling kommande år.....	63
Resultaträkning	65
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	66
Återkoppling på nämndens tilläggsyrkanden i samband med budget 2024.....	68
Sammanfattande redogörelse för uppföljning av privata utförare.....	70
Särskild fråga från kommunstyrelsen.....	71
Hur har tilldelade medel för Ökad trygghet och stärkt delaktighet i socialt utsatta områden och lokal utveckling använts under året?.....	71

Sammanfattning

Andelen gymnasiebehöriga elever har minskat något men är fortsatt högre än 80 procent

Grundskolenämnden bidrar genom sitt grunduppdrag, som till stor del definieras i nationella styrdokument samt i nämndens reglemente, till flera av Malmö stads kommunfullmäktigemål. Läsår 2023/24 var andelen grundskoleelever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet 81,2 procent. Andelen har minskat jämfört med föregående läsår, men är lika hög som 2020/21 och högre än 2021/22. Trots en viss minskning totalt sett, ökade det senaste läsåret andelen gymnasiebehöriga elever på hälften av stadens skolor. Inte minst fortsätter skillnaden att minska mellan de skolor som har den lägsta gymnasiebehörigheten och resten av skolorna. Faktorer som den ökande lärarbehörigheten och det förbättrade kvalitetsarbetet har troligen bidragit till att lyfta resultaten på skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Samtidigt har elevernas socioekonomiska bakgrund generellt sett förstärkts även hos elevgruppen med de mest utmanande förutsättningarna.

Långsiktigt utvecklingsarbete och delvis nya planeringsförutsättningar

Utifrån effektiviseringskravet i nämndens budget 2024 valde nämnden prioritera den elevnära verksamheten. Målbilden för året har varit att värna klassrumsundervisningen, fritidshemsverksamheten och elevhälsan. Det speglas i både nämndens prioriteringar och nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålen. Verksamheten på förvaltningsnivå har under året bland annat arbetat med att effektivisera sin resursanvändning och utveckla stödet till skolorna, bland annat genom en förändrad organisering av förvaltningens övergripande arbete. Förvaltningens åtagandearbete och övrigt utvecklingsarbete inom områden som närvaro, trygghet och studiero samt extra anpassningar och särskilt stöd utgör både en del av nämndens prioriteringar och en viktig del av nämndens bidrag till stadens mål. Det långsiktiga målet är alltid ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Delvis nya planeringsförutsättningar, främst i form av ett minskande elevantal, har också påverkat nämndens verksamhet under året. Nämnden har till exempel arbetat med att anpassa lokal- och kapacitetsplaneringen utifrån den demografiska utvecklingen.

Ekonomiskt resultat

Grundskolenämnden redovisar en positiv avvikelse om 54,7 mnkr jämfört med budget. Färre elever än budgeterat har inneburit att befolkningsansvaret haft lägre kostnader än budgeterat, samtidigt som kommunbidraget utökats vid flera gånger under året vilket gett ökade intäkter till skolorna.

Grundskolenämnden har även en positiv avvikelse jämfört med budget i förhållande till nämndens investeringsram. Avvikelsen för 2024 är 18 mnkr.

Utveckling av verksamheten

I det här avsnittet sammanfattas utvecklingen av nämndens verksamhet under 2024. Här beskrivs framförallt sådant som påverkat verksamhetens planeringsförutsättningar och arbete under året, utifrån till exempel genomförda granskningar och tillsyner eller nationella beslut. Avsnittet innehåller även en kvalitetsberättelse gällande korttidstillsyn enligt 9 § p. 7. LSS. Uppföljning av nämndens prioriteringar och huvudsakliga utvecklingsarbete beskrivs senare i avsnitten *Uppföljning av arbetet med prioriteringar* och *Uppföljning och bedömning av bidragen till kommunfullmäktigemålen*.

Utvecklingsarbete utifrån genomförda granskningar och tillsyn

Intern kontroll-granskning av skolbibliotek

Från juli 2025 införs ett nytt lagkrav som innebär att alla skolor måste ha bemannade skolbibliotek. Huvudman ska sträva efter att i första hand bemanna med fackutbildad bibliotekarie och i andra hand med personal med annan relevant examen. Enligt Lgr22 ansvarar rektor för att skolbiblioteket används som en del i undervisningen för att stärka elevers språkliga förmåga och digitala kompetens.

2024 genomfördes en intern kontroll-granskning för att undersöka likvärdigheten i elevers tillgång till skolbibliotek, med syftet att säkerställa att alla elever i Malmö stad har tillgång till skolbibliotek av god kvalitet. Granskningen visade att Malmö stad har många välfungerande och framgångsrika skolbibliotek, med en skolbiblioteksbemanning som ligger betydligt över riksgenomsnittet. Ett exempel på den höga kvaliteten hos stadens skolbibliotek är Nydalaskolan, som i höstas tilldelades utmärkelsen "Årets skolbibliotek 2024" av Nationella skolbiblioteksgruppen. Trots dessa framgångar visar granskningen på skillnader mellan skolorna när det gäller bemanning, kompetens och budget för inköp av litteratur och medier samt hur väl man lyckades integrera skolbiblioteket i den pedagogiska verksamheten. Granskningen visade tydligt på vikten av rektors roll för en framgångsrik skolbiblioteksverksamhet.

Utvecklingsinsatser inom skolplikt och för att tillgodose rätten till utbildning

Mot bakgrund av stadsrevisionens fördjupade granskning "Hanteringen av skolfrånvaro i grundskolan" har rutinerna för skolpliktsbevakning och kompletterande stödmaterial setts över. Skolor och förvaltningar har i samarbete tagit fram lösningar för att underlätta och minska den administrativa arbetsbördan i samband med skolpliktsbevakning. Under 2024 har till exempel strukturen för skolpliktsbevakning förbättrats. Det har tagits fram nytt stödmaterial i form av förenklade instruktioner, en ny utredningsmall och ett exempelärende. Vidare har det gjorts översyn av förvaltningens administrativa processer och rutiner, och åtgärder har vidtagits för att snabbare kunna svara på frågor från skolor och ge återkoppling kring pågående skolpliktsärenden.

Stödmaterial för tolkanvändning till följd av revisionsgranskning

Som en följd av en tidigare revisionsgranskning gällande användning av tolktjänster har det under 2024 tagits fram ett förvaltningsgemensamt material med vägledning för hur tolktjänster ska användas. Materialet innehåller information om relevant lagstiftning, hur förvaltningen arbetar med svenska som huvudspråk samt stöd för hur och när en tolk ska anlitas. En checklista med råd för hur ett möte med tolk ska genomföras har också tagits fram. Uppföljning visar att merparten av skolorna har tagit del av stödmaterial, men att det finns ett fortsatt behov av vägledning och stöd relaterat till tolkanvändning för att likvärdighet ska uppnås. I samband med det nya avtal för tolktjänster som upphandlades under hösten har också utbildningar kring tolkanvändning arrangerats.

Skolinspektionens tillsyner och granskningar under 2023/2024

Skolinspektionen har under läsåret 2023/2024 genomfört tillsyn och kvalitetsgranskning inom grundskolenämndens verksamheter. Det har genomförts sex planerade tillsyner, två riktade tillsyner (avslutade utan ingripande), en regelbunden tillsyn (från tidigare år som blivit framskjuten) och åtta planerade kvalitetsgranskningar på totalt 17 skolenheter. Det innebär att ungefär en femtedel av stadens skolor på olika sätt granskats under läsåret. Fem av Malmös skolor har under läsåret också ingått i Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningar.

Nedan följer en sammanställning av vilka brister som framkommit under läsåret gällande planerad tillsyn och kvalitetsgranskning.

Planerad tillsyn (6 skolor)

Av de sex planerade tillsynerna hade samtliga skolor minst en brist:

Brist inom extra anpassningar – 1 skola

Brist inom särskilt stöd och åtgärdsprogram – 1 skola

Brist inom åtgärder mot kränkande behandling – 1 skola

Brist inom disciplinära åtgärder – 1 skola

Brist inom beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog – 4 skolor

Brist inom studiehandledning – 1 skola

Planerad kvalitetsgranskning (8 skolor)

Av de åtta skolor som har haft planerad kvalitetsgranskning uppnådde ingen skola hög nivå inom samtliga fyra bedömningsområden. Ingen skola har heller bedömts ha låg nivå inom de fyra bedömningsområdena:

Utvecklingsområde inom rektors ledarskap – 4 skolor

Utvecklingsområde inom undervisning – 7 skolor

Utvecklingsområde inom trygghet och studiero – 1 skola

Utvecklingsområde inom bedömning och betygsättning – 5 skolor

Tillsyn och granskningar medför ofta ett åtgärdande och/eller utvecklingsarbete på den aktuella skolan, oftast med stöd från förvaltningen.

Sammanställningar såsom denna utgör också ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet på förvaltningsnivå.

Nationella beslut och dess påverkan på nämndens verksamhet

Begränsad efterfrågan på utbildningsplatser på återvändandecenter

På regeringens uppdrag har Migrationsverket inrättat återvändandecenter, det vill säga särskilda boenden för personer som har fått ett verkställbart överförings-, utvisnings- eller avvisningsbeslut, på olika platser i landet. Ett återvändandecenter med kapacitet för 300 personer har inrättats i Malmö. Grundskolenämnden erbjuder barn som är bosatta på återvändandecentret skola utifrån barnets rätt till skolgång. Efterfrågan på utbildningsplatser har dock hittills varit begränsad. En utökad efterfrågan kan dock förväntas ske då återvändandecenter enligt lagförslag kan komma att kompletteras med mottagandecenter och omfatta fler målgrupper.

Fortsatta förberedelser inför en ny socialtjänstlag

En ny socialtjänstlag träder i kraft den 1 juli 2025. Den nya lagen betonar vikten av samordnade och tidiga insatser, och medför att kraven på samverkan mellan socialtjänst och skola kommer att öka. Grundskolenämnden har sedan tidigare tagit fram en gemensam utvecklingsplan tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden samt funktionsstödsnämnden för att främja en god samverkan kring gemensamma målgrupper. Denna utvecklingsplan har följts upp och reviderats under hösten 2024.

Ökande antal visseblåsarärenden

Enligt EU-direktiv och svensk lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visseblåsarlagen) är Malmö stad skyldig att ha interna rapporteringskanaler som möjliggör för visseblåsare att rapportera om missförhållanden utan risk för repressalier. Visseblåsarärenden kan vara ett sätt att uppmärksamma processer eller rutiner som behöver förbättras. I nämndens verksamhet har det under de senaste två åren byggts upp tydliga arbetsprocesser för hantering av visseblåsarärenden. Antalet visseblåsarärenden har ökat under 2024 (9) i jämförelse med inflödet av visseblåsarärenden under 2022 (1) och 2023 (3). Ärendena har bland annat handlat om personalfrågor, rekrytering, hälsa och säkerhet, personuppgiftsbehandling samt misshushållning med allmänna medel.

Konsekvenser av skärpta krav på huvudmannens klagomålshantering

Den 1 augusti 2022 skärptes kraven på skolhuvudmannens klagomålshantering. När huvudmannen tar emot ett klagomål ska huvudmannen bekräfta det och skyndsamt göra en utredning som behövs för att kunna hantera klagomålet och återkoppla till den som framfört klagomålet. Samtidigt infördes bestämmelser som innebär att Skolinspektionen som huvudregel inte får inleda tillsyn som rör ett enskilt barn eller en enskild elev, om inte huvudmannen har fått möjlighet att hantera frågan först. Det har skett en stadig ökning av klagomål på huvudmannanivån över de senaste tre läsåren. Antalet klagomål har ökat från 175 läsåret 2021/22 till 312 läsåret 2023/24. Ökningen av ärenden är tydlig även om man justerar för elevökningen i staden. Det har vidare skett en ökning av antalet komplexa klagomålsärenden som kräver en större

arbetsinsats, så som elevers rätt till stöd och frånvaroproblematik. Samtidigt har klagomålshanteringen under 2024 lyckats minska handläggningstiderna för att bättre följa skyndsamhetskravet.

Elever i skyddat boende har rätt till utbildning i vistelsekommunen

Riksdagen har beslutat om ett flertal lagändringar som syftar till att förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende, och stärka barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende. Dessa lagändringar innefattar bland annat ändringar i skollagen. Ändringarna innebär att elever som på grund av vistelse i skyddat boende går i en annan kommuns förskoleklass, grundskola eller anpassade grundskola ska ha rätt till skolskjuts mellan det skyddade boendet och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen. När en elev tas emot i en annan kommuns skola på grund av att eleven vistas i ett skyddat boende ska hemkommunen ersätta den anordnande kommunen för kostnaderna för elevens utbildning. Lagändringarna började att gälla den 1 april 2024.

Elever med mer omfattande behov av särskilt stöd ska få mer likvärdigt stöd

Nya bestämmelser angående tilläggsbelopp trädde ikraft från och med den 1 juli 2024 och började tillämpas höstterminen 2024. Barn och elever med ett omfattande behov av särskilt stöd som får sin utbildning i en fristående skola har rätt till ett så kallat tilläggsbelopp, en extra summa pengar utöver det grundbelopp som kommunen betalar ut till skolan. De nya skrivningarna tydliggör vad som menas med extraordinära stödåtgärder, exempel på sådana åtgärder och till vilka elever de kan riktas. Ändringarna ger även Skolverket möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas vid ansökan om och bestämmelser för tilläggsbelopp. Det förtydligade regelverket bedöms bland annat kunna bidra till ökad förutsägbarhet för fristående resursskolor, som är helt inriktade på elever i behov av särskilt stöd. Parallellt utreds frågan om finansiering av resursskolor i utredningen om en nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet, för att skapa en långsiktig finansiering av resursskolorna.

Uppdrag om föreskrifter och allmänna råd för det systematiska kvalitetsarbetet upphör

År 2022 infördes ett antal ändringar i skollagen i de paragrafer som rör det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat ett bemyndigande att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. Utifrån ett uppdrag i Skolverkets regleringsbrev för 2023 presenterade Skolverket ett förslag på föreskrifter som skickades ut på remiss, bland annat till Malmö stad. 2024 gjorde regeringen vissa ändringar i uppdraget och i Skolverkets regleringsbrev för 2025 meddelades att uppdraget om föreskrifter om det systematiska kvalitetsarbetet upphör att gälla.

Förslag till föreskrifter om ansökan om riksrekryterande spetsutbildning i högstadiet i grundskolan

En ny förordning som innebär att riksrekryterande spetsutbildning i

högstadiet i grundskolan införs som en permanent del av skolväsendet ska börja tillämpas på utbildning som påbörjas efter höstterminen 2025. Med anledning av regeringens beslut och enligt bemyndigandet i ovan nämnda förordning föreslår Skolverket därför föreskrifter om ansökan om spetsutbildning i högstadiet i grundskolan, som riktar sig till de huvudmän som vill ansöka om att få starta en spetsutbildning från och med hösten 2025. I Malmö bedrivs det idag spetsutbildning på två skolor, i engelska på Söderkullaskolan och i matematik på Dammfriskolan, vilka i så fall berörs.

Nationella utredningar som tillsatts eller presenterats under året

Utredningar som tillsatts under året:

- **Utredningen om en förbättrad elevhälsa**
Regeringen har tillsatt en utredning för att analysera och föreslå hur elevhälsan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevernas behov. Utredningen består av två delar med olika utredningstid. En del avser att se över regleringen om extra anpassningar, särskilt stöd och särskild undervisningsgrupp. Den delen ska redovisas i ett delbetänkande senast den 7 mars 2025. Den andra delen avser att se över elevhälsans syfte och uppdrag, att göra en översyn av elevhälsans huvudmannaskap och ledning, att utforma en elevhälsogaranti, samt att föreslå hur samverkan mellan elevhälsan, skolan i övrigt, hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan förbättras. Utredningen i sin helhet ska redovisas senast den 25 juni 2025.
- **Utredningen om bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet**
Regeringen har under 2024 uppdragit en särskild utredare att lämna förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Syftet är att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska omsättningen av rektorer. Uppdraget ska redovisas senast 12 juni 2025.

Utredningar där delbetänkande eller slutbetänkande presenterats under året:

- **Skolsäkerhetsutredningen**
Skolsäkerhetsutredningen tillsattes med syftet att barn, elever, lärare, rektorer och annan personal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö. I utredningens delbetänkande *Skolor mot brott (SOU 2024:17)* kom utredningen med förslag som innebär att skolväsendet involveras i ett arbete för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället i större utsträckning och mera systematiskt än vad som är fallet i dag. Utredningen föreslår reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen. I utredningens slutbetänkande *Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet (SOU2024:87)*, som presenterades i slutet av 2024 redovisas även två uppdrag som

tilldelats utredningen i tilläggsdirektiv. Uppdragen har inneburit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter i brottsförebyggande syfte och att föreslå författningsändringar som medför att sådana uppgifter kan utbytas. Ett annat uppdrag har varit att kartlägga och analysera vilka uppgifter som kan behöva utbytas mellan skolor i brottsförebyggande syfte och att vid behov lämna förslag som medför att sådana uppgifter kan utbytas.

- **Skolinformationsutredningen**

Skolinformationsutredningen lämnade den 18 april 2024 sitt slut betänkande *Informationsförsörjning på skolområdet (SOU 2023:21)*. I rapporten redovisas utredningens uppdrag att identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen i fristående förskolor, skolor och fritidshem med flera för att lösa tillgången till skolinformation. I slutbetänkandet redovisas även utredningens uppdrag att utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas. En promemoria som kompletterar Skolinformationsutredningens slutbetänkande har tagits fram inom Utbildningsdepartementet. Promemorians förslag och bedömningar utgör ytterligare ett alternativ till Skolinformationsutredningens förslag och bedömningar. Både slutbetänkandet och promemorian var ute på remiss under hösten 2024. I grundskolenämndens remissvar ställde sig nämnden positiv till en ökad insyn i de fristående verksamheterna och tillstyrkte ett införande av offentlighetsprincipen. Grundskolenämnden invände mot utredningens bedömning att förslagen inte förväntas innebära några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna. I väntan på eventuella förändringar finns en tidsbegränsad sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt att publicera statistik om skolor med både offentliga och enskilda huvudmän. Den gäller till och med den 30 juni 2026, därefter behöver en långsiktig lösning komma på plats. I sin budgetproposition för 2024 avsatte regeringen medel för att göra det möjligt att ta hand om Skolinformationsutredningens förslag, som bland annat innebär att Skolverket från den 1 januari 2026 ska hantera den insamling av skolinformation som i dag utförs av Statistiska centralbyrån (SCB).

- **Utredningen om mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det**

För att skapa bättre förutsättningar för elever att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program har en särskild utredare sett över hur elever i behov av mer undervisningstid kan få det. I uppdraget har bland annat ingått att utreda hur en skyldighet för elever att delta i lovskola, extra studietid eller annan läxhjälp kan utformas. I slutet av 2024 presenterades utredningens betänkande *Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever (SOU 2024:94)*. Utredningens bedömning är att flera av de elever som inte uppnår gymnasiebehörighet under sin skolgång skulle vara hjälpta av att få mer obligatorisk undervisningstid med behöriga lärare än vad den garanterade undervisningstiden innebär. Utredningen föreslår därför att en

försöksverksamhet ska genomföras där elever på olika sätt ges mer undervisningstid.

- **Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet**

En särskild utredare har haft i uppdrag att se över delar av regelverket kopplat till återvändande och föreslå åtgärder i syfte att stärka återvändandeverksamheten för den som har ett verkställbart beslut om avvisning eller utvisning. Utredningen har bland annat övervägt om skolan ska omfattas av informationsplikt då de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd. I november 2024 presenterades utredningens slutbetänkande *Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80)* som slår fast att skolan är en samhällsfunktion som i och för sig kan förväntas ha tillgång till uppgifter om utlänningspersoner som saknar rätt att vistas i Sverige och som också kan förväntas kunna identifiera detta. En skyldighet att lämna uppgifter till de verkställande myndigheterna bedöms dock vara svårt att förena med deras uppdrag att säkerställa barns rätt till utbildning. Utredningen har därför bedömt att en skyldighet för skolan att lämna uppgifter om utlänningspersoner som inte har rätt att vistas i Sverige leder till orimliga effekter för enskilda. Skolan föreslås därför inte omfattas av en uppgiftsskyldighet överhuvudtaget.

- **Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter**

Utredningen har haft i uppdrag att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. Ett delbetänkande har presenterats under 2024, *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter (SOU 2024:63)*, som bland annat bedömer att det finns ett omfattande behov av förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter kopplat till barn och unga som riskerar att fara illa och utnyttjas i kriminella sammanhang. Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2025.

- **Tilläggsdirektiv för utredningen om en minskad administrativ börda för förskollärare och lärare**

Utredningen omfattar en bred översyn av vilka uppgifter som tar tid från undervisningen, till exempel genom lagstiftning eller sådant som kommer av krav från huvudmän eller rektorer. Utredaren ska bland annat föreslå åtgärder för att minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter så att de får mer tid till undervisningen. Under året beslutades även om ett tilläggsdirektiv, där uppdraget utvidgades och där utredningstiden förlängdes. Utredaren ska bland annat analysera och föreslå hur undervisningstiden för lärare i skolan, förskollärare och lärare i förskoleklassen kan regleras samt överväga och vid behov föreslå motsvarande reglering för förskollärare i förskolan och lärare i fritidshemmet. Uppdraget ska redovisas senast den 3 mars 2025.

Prejudicerande domar

Prejudicerande dom gällande diskriminering i Högsta domstolen

Genom Högsta domstolens dom (den 13 juni 2024 i mål nr T 3151-23) har grundskolenämnden ålagts att betala diskrimineringsersättning om 20 000 kr till en elev på grund av diskriminering i form av bristande tillgänglighet. Högsta domstolen bedömer att eleven har diskriminerats, eftersom skolan inte gett eleven det särskilda stöd som eleven behövde på grund av sin funktionsvariation. Då det inte finns så mycket praxis inom skolrättens område kommer domen räta ut vissa frågetecken kring hur diskrimineringslagen ska tolkas i skolans värld. Domen har meddelats av högsta instans, vilket innebär att domen inte kan överklagas samt att domen blir vägledande i andra liknande mål.

Prejudicerande dom gällande vite i Högsta förvaltningsdomstolen

Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat dom i mål om utdömande av vite mellan grundskolenämnden och två vårdnadshavare (den 10 januari 2024 i mål nr 4429-22 och 4430-22). Frågan i målet var huruvida det är möjligt att döma ut vite i skolpliktsärendet utan att vitesföreläggandet vunnit laga kraft (avgjorts slutligt). Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i sin dom att ett förelagt vite inte får dömas ut innan föreläggandet vunnit laga kraft, även om vitesföreläggandet gäller omedelbart. Högsta förvaltningsdomstolen avslog därmed Malmö stads ansökningar om utdömande av vite. Domen har meddelats av högsta instans, vilket innebär att domen inte kan överklagas samt att domen blir vägledande i andra liknande mål.

Prejudicerande dom gällande laglighetsprövning i Högsta förvaltningsdomstolen

Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat dom i mål om laglighetsprövning av (den 12 september 2024 i mål 5519-22). Frågan i målet var huruvida det är lagligt av en kommun att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet enligt ett system som premierar skolor som uppnår vissa kvalitetskrav. Högsta förvaltningsdomstolen bedömde att en sådan fördelning inte var laglig, eftersom den grundade sig på en bakåtsyftande bedömning och inte elevers olika förutsättningar och behov. Denna typ av resursfördelning stred således mot 2 kap. 8 b § skollagen. Domen har meddelats av högsta instans, vilket innebär att domen inte kan överklagas samt att domen blir vägledande i andra liknande mål.

Kvalitetsberättelse gällande korttidstillsyn enligt LSS 9§7

Omfattning och organisation

Grundskolenämnden har under året bedrivit korttidstillsyn för cirka 130 ungdomar i åldersgruppen 13–16 år som tillhör målgruppen för LSS (exakt antal varierar under året då ungdomar tillkommer och avslutar insatsen under hela perioden). Beslut om insats kommer från funktionsstödsnämnden. I början av oktober verkställdes korttidstillsyn för 31 ungdomar som läser enligt grundskolans läroplan och 91 som läser

enligt den anpassade grundskolans läroplan. 2 ungdomar är inskrivna i åk 6, 36 i åk 7, 46 i åk 8 och 38 i åk 9. Under 2024 har verksamheten tagit emot 48 nya beslut, vilket är ett gradvis ökande antal i jämförelse med föregående år. Alla beslut utom två har verkställts. I år har samtliga nya beslut verkställts på den skola ungdomen får sin undervisning. Korttidstillsyn har bedrivits på 14 skolenheter.

Forum för verksamhetsansvariga har hållits fyra gånger under året, varav två har genomförts digitalt. Deltagandet har liksom tidigare legat på ungefär 50–60 % i genomsnitt. Dialog och information gällande dokumentation och dokumenthantering har varit särskilt i fokus under året. Fyra verksamhetsansvariga har varit nya i sitt uppdrag under perioden. De har fått information om lagstiftning, ledningssystem och rutiner via ett personligt besök från samordnaren. God samverkan finns med funktionsstödsförvaltningen i relevanta frågor, samt med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens ansvariga för motsvarande verksamhet.

Kompetensutveckling för personal

Två introduktionsutbildningar om grunderna i LSS-lagstiftning och insatsen korttidstillsyn enligt 9 § p. 7 LSS har erbjudits under läsåret i samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Utvärderingarna har varit positiva.

Uppdaterade styrdokument och rutiner

Ledningssystemet samt riktlinjer och rutinen för korttidstillsyn enligt 9 § 7 p. LSS har efter revidering gått till beslut under året. Administrativa rutiner för diarieföring, förvaring och vidarebefordran av besluten till verksamheten har reviderats och förtydligats. Rutinen för överföring av dokumentation mellan verksamheterna när ungdomen byter korttidstillsyn har förtydligats.

Utmaningar

En särskild utmaning under läsåret har varit att ett större antal beslut från funktionsstödsförvaltningen har ankommit väldigt sent vilket har försvårat planeringsarbetet i verksamheterna främst inför semesterperioden. Grundskolenämndens och funktionsstödsnämndens förvaltningar har samverkat och haft tät kommunikation för att minimera konsekvenserna. Inför nästa läsår har nya rutiner för information om hur vårdnadshavare söker korttidstillsyn när rätten till fritidsverksamhet upphör införts i årshjulet. Funktionsstödsförvaltningen har tidigare lagt processen för att samma situation inte ska uppstå inför nästa läsår.

En annan identifierad utmaning rör ungdomar som har rätt till korttidstillsyn, men där ingen sådan verksamhet finns på skolan. I de flesta fall kan man verkställa antingen i anslutning till fritidsverksamhet om sådant finns på skolan eller på en närliggande korttidstillsyn. Ibland kan dock ingen av dessa lösningar fungera, oftast av logistiska skäl, då det handlar om korta stunder före och efter skoldagen. Lösningen kan därför inte fungera om transporten mellan skola och korttidstillsyn är alltför tidskrävande. Förhoppningsvis kan den nya organisationen med resursskolor underlätta lösningar.

En sedan tidigare identifierad utmaning rör dokumentationen som sker manuellt. Även om det redan pågår ett utvecklingsarbete har utmaningen aktualiserats igen under året.

Lex Sarah

Tre Lex Sarah-anmälningar gjordes under sommaren gällande samma missförhållande som uppstod på grund av bristande rutiner i verksamheten. Tillgång till relevant dokumentation var begränsad vid ordinarie verksamhet och bristfällig vid vakans och semester. En av åtgärderna rör förtydligande av rutinerna gällande dokumentation och dokumenthantering gällande samtliga verksamheter. Särskilda åtgärder som genomgång av dokumentation samt utbildning till personalgruppen har riktats mot berörd verksamhet. Utredningarna som genomförts efter Lex Sarah-anmälningarna samt andra underlag visar risk för brister i efterlevnad av lagkrav gällande dokumentation och dokumenthantering. Utmaningen har varit känd sedan tidigare och det pågår ett utvecklingsarbete för att åtgärda det, vilket nu intensifieras. Arbetet syftar till att främja trygg och säker informationshantering och myndighetsutövning inom nämndens verksamheter för korttidstillsyn enligt LSS. Utvecklingsarbetet sker i samverkan med både verksamheter och andra intressenter.

Uppföljning av arbetet med prioriteringar

I det här avsnittet sammanfattas utvecklingen inom nämndens prioriteringar under 2024. Det omfattar en sammanfattande uppföljning av grundskoleförvaltningens åtagandeplan 2023/24. I övrigt har nämnden fortsatt haft särskilt fokus på att anpassa planeringen av skolplatser utifrån den demografiska utvecklingen samt utvecklandet av moderna, stödjande digitala strukturer. Under 2024 har verksamheten även haft fokus på utveckling av samordnande insatser till stöd för elevers lärande.

Sammanfattande uppföljning av förvaltningens åtagandeplan 2023/2024

Grundskoleförvaltningens årliga åtagandeplan är en viktig del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och utgår från de utmaningar som identifierats i förvaltningens kvalitetsrapport. Grundskoleförvaltningens åtagandeplan för 2023/24 fastslogs i november 2023 och innehöll fyra åtaganden:

Undersökande åtaganden:

- Tillgänglig lärmiljö

Utvecklande åtaganden:

- Läsförmåga och läsförståelse
- Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk
- Kompetensförsörjning

Tillgänglig lärmiljö

Arbetet inom åtagandet avslutades i mars 2024. Åtagandet har haft sin utgångspunkt i behovet av att i större utsträckning arbeta med den pedagogiska, fysiska och sociala miljön på skolorna. Under hösten 2023 kartlade skolorna med stöd av förvaltningen den pedagogiska, fysiska och sociala miljön ur ett tillgänglighetsperspektiv. Åtagandet har även undersökt skolornas arbete med elevhälsoplaner. Åtagandets slutsatser sammanställdes i en rapport i början av 2024 och låg till grund för ytterligare utvecklingsarbete, bland annat ett projekt som syftar till att integrera elevhälsoarbetet i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Åtagandet har även kopplingar till annat utvecklingsarbete, bland annat projektet som rör organiseringen av särskilda undervisningsgrupper, akutskolor, resursskolor och andra specialiserade lärmiljöer, och som syftar till att skapa ökad likvärdighet inom detta område.

Läsförmåga och läsförståelse

Under vårterminen 2024 bearbetades utformningen av uppdraget i förvaltningsledningen. Som en del i denna process gjordes också

kompletterande analyser och omvärldsbevakning inom området. Efter bearbetningen landade förvaltningsledningen i att åtagandet inte enbart ska fokusera på läs- utan också på skrivförmåga. Eftersom det redan finns en relativt tydlig bild hos förvaltningsledningen av vilka insatser åtagandet behöver fokusera på landade man också i att åtagandet ska ha ett utvecklande i stället för ett undersökande fokus.

I oktober 2024 fastslogs inriktningen genom beslut om ett uppdragsdirektiv för åtagandet. Åtagandet kommer syfta till att ge såväl enskilda skolenheter som huvudmannen ett stöd för att systematiskt kunna arbeta med läs- och skrivutveckling. Syftet är också att den enskilda eleven i klassrummet ska få goda förutsättningar att utveckla sin läs- och skrivförmåga. Förväntat resultat och mål med åtagandet är att strukturer och strategier tas fram som stödjer undervisnings-, rektors- och huvudmannanivåerna. Stödet ska ge varje elev förutsättningar för att kunna utveckla sin språkliga medvetenhet, läs- och skrivförmåga och för att kunna använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt enligt det nationella kvalitetssystemets målsättningar.

Strukturerna och strategierna kommer att ta sin ansats i systematik kring:

- kartläggning
- samverkan mellan professioner
- undervisning
- uppföljning

Projektet förväntas resultera i strukturer och strategier för alla årskurser. Dessa kommer att bli redskap och stöd för undervisningen i klassrummet samtidigt som de kommer hjälpa skolenheter och huvudmannen att följa upp elevernas läs- och skrivförmåga. Åtagandet planeras pågå fram till 15 december 2026.

Kompetensförsörjning

Att säkra kompetensförsörjningen är återkommande en av verksamhetens största utmaningar och arbetet har bedrivits som ett åtagande i flera år. Under hösten avslutades åtagandet, men arbetet fortsätter inom ramen för kompetensförsörjningsenhetens drift. Resultaten inom åtagandets delprojekt så som uppdragsutbildning fritidshem, arbetsintegrerad lärarutbildning, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), utveckling av befattning elevassistent och HÖK 21 är generellt mycket goda. Identifierade framgångsfaktorer i arbetet har varit kompetensförsörjningsenhetens erfarenhet av att driva projekt, samarbete med skolor, lärosäten, fackliga organisationer och andra intressenter, tillgång till seniora medarbetares kompetens samt ett strukturerat och långsiktigt arbete mot svårrekryterade grupper. Utmaningar inom delprojekten har bestått av visst avhopp från utbildningar samt svårigheter för skolorna att skicka personal på fortbildning utifrån en tajt bemanning på vissa skolor. Generellt kommer kompetensförsörjningsenheten framöver att rikta in sig mer på att behålla och kvalitetshöja befintlig personalstyrka. I uppföljningen av målen inom målområdet *En god organisation* finns ytterligare uppföljning inom området, bland annat utvecklingen av olika personnyckeltal.

Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk

Åtagandet inleddes 2021 som ett undersökande åtagande. Arbetet övergick sedan i ett utvecklingsarbete för att bland annat se över och justera styrdokument, ta fram och implementera stödmaterial för behovsbedömning i svenska som andraspråk samt verka för att centrala utvecklingsinsatser inom svenska som andraspråk samordnas. Åtagandet avslutades i augusti 2024 men implementeringen av nya riktlinjerna kommer fortsätta även efter att åtagandet övergått i drift.

Åtagandets leveranser har tagits väl emot av skolledare och lärare som i samtal uppger att riktlinje och stödmaterial stöttar deras arbete med, och förståelse för, svenska som andraspråk. Insatserna bedöms ha mött skolornas behov och önskemål i mycket hög grad, drygt 60 grundskolor har ett pågående eller redan avslutat implementeringsarbete med den nya riktlinjen och Sva-luppen. Eventuella ytterligare effekter av åtagandearbetet kan ses först när riktlinjen varit gällande under en längre tid.

Lokalplanering, skolplacering och skolskjuts

Under året har arbetet med produktions- och lokalplanering slagits samman till en gemensam resursplanering. Det nya arbetssättet bedöms kunna bidra till en bättre övergripande planering, något som blir allt viktigare när det totala elevantalet väntas minska. Grundskolenämnden har under de senaste åren även sett ett ökat behov av högspecialiserade verksamheter, till exempel anpassad grundskola. Det har skett en kontinuerlig ökning av antalet elever i anpassad grundskola, både i absoluta tal och som andel av det totala elevunderlaget. Ökningen har medfört att en betydlig del av skolplatserna tillskapats i tillfälliga lokaler, eller som tillfälliga verksamheter i permanenta skollokaler. Begränsningarna i lokalerna medför en fortsatt utmaning för skolplacering i anpassad grundskola. Under 2024 har en arbetsgrupp för resursplanering tillsatts som arbetar med produktionsplanering för anpassad grundskola.

I januari 2024 genomfördes den sjunde upplagan av Söka skola inför förskoleklass och årskurs 7. Årets deltagande var rekordhøgt och deltagarstatistiken återfinns under uppföljningen av kommunfullmäktigemålet *Malmö stad ger en god och likvärdig service*. I Söka skola 2024 deltog fem fristående huvudmän i att, inom ramen för grundskoleförvaltningens IT-system, samordna sina antagningsprocesser med förvaltningen. Samordningen har många fördelar, vilka kommer bli mer påtagliga i takt med att fler fristående huvudmän väljer att ansluta sig till den gemensamma ansöknings- och antagningsprocessen. För de elever som ville byta skola erbjöds en skolbytesperiod per termin. För de elever som flyttar inom kommunen under löpande termin erbjöds även möjligheten att ansöka om skolbyte enligt rutinerna som gäller vid flytt inom Malmö.

Under 2024 har det tagits fram ett nytt projektdirektiv för projektet som rör skolskjutsorganiseringen. Målet är att projektet ska leda till en robust skolskjutsorganisering som bidrar till en ökad kvalitet i elevernas skolskjuts. På sikt skulle en centralisering av större delen av skolskjutsprocessen ge bättre möjligheter till kontroll över kostnader för skolskjutstransporter och till

uppföljning av avvikelser, vilket skulle leda till höjd kvalitet i skolskjutsen. Huvudsakligt fokus inom skolskjutsområdet under 2024 har varit att minska handläggningstiden, implementering av nya avtal för digitalt handläggarstöd och skolskjutstaxi samt förberedelse inför en bussupphandling för skolskjuts.

Stödjande digitala strukturer

Digitala verktyg och system har en viktig funktion i att stödja verksamheten på olika sätt, bland annat med dokumentation, uppföljning och analys. De kan också ha en viktig roll i kommunikationen med vårdnadshavare och allmänhet. Flera av de verktyg och system som används i nämndens verksamhet behöver uppdateras för att bli mer ändamålsenliga och stödjande för verksamheten. Under året har det pågått både flera projekt och ett löpande arbete för att tillvarata digitaliseringens möjligheter.

Digitala nationella prov

I mars 2025 genomförs de första digitala nationella proven i Skolverkets provplattform i grundskolan. Under 2024 har många förberedelser gjorts, bland annat genom att säkerställa att personal- och elevkonton hanteras säkert och genom att upprätta kommunikationskanaler till skolorna. Information om att leda och organisera inför de digitala nationella proven har spridits i flera olika forum till rektorer, skolledningar, administrativa chefer, specialpedagoger och IKT-pedagoger.

Tio skolor har under året genomfört utvärderingsprov i Skolverkets provplattform och har fått stöd på olika sätt. Tre pilotskolor genomförde de betygsstödjande bedömningsstöden, vilket gav värdefull information om provplattformen. För att säkerställa en smidig drift har en dedikerad supportkanal etablerats hos serviceförvaltningens IT- och digitaliseringsavdelning (ITD). Det har genomförts ett belastningstest på stadens nätverk, vilket genomfördes utan anmärkning. De skolor som upplevde problem har fått hjälp av ITD. Grundskoleförvaltningen har även fört dialog med Skolverket kring hanteringen av skyddade personuppgifter i provplattformen.

Under vårterminen planeras ytterligare dialog med skolledningar, ämnesspecifika träffar för de lärare som ska genomföra digitala nationella prov samt diskussioner med andra enheter i förvaltningen för att hitta lösningar på tekniska och pedagogiska utmaningar. Detta för att på bästa sätt stötta skolor, personal och elever i genomförandet av proven.

AI i grundskoleverksamhet

Under 2024 har det pågått ett arbete rörande artificiell intelligens (AI) i nämndens verksamhet. AI-området är mångfacetterat och omfattar en mängd olika tjänster. Generativa chatbotar, som i dagsläget bedöms vara mest aktuella för verksamheten, har varit i fokus. Arbetet har innefattat en utredning av potentiella tjänster som kan användas inom verksamheten. Under hösten 2024 fastställdes riktlinjer för användning av generativa chatbotar i grundskolan. Riktlinjerna betonar vikten av ett nyfiket och samtidigt ansvarsfullt förhållningssätt till denna teknik. Det understryks att

chatbottar kan vara ett värdefullt verktyg, men att det alltid är den enskilde lärarens professionella och pedagogiska omdöme som ska styra användningen. Förvaltningen har även tillgängliggjort en generativ chatbot för pedagogisk personal. Framöver kommer förvaltningen att följa utvecklingen av AI i undervisningen och även utforska möjligheterna att använda AI för att stödja administrativa processer.

Flera nya system och arbetssätt

- Under 2024 har Unikum implementerats som ny lärportal. Den delas med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, vilket bland annat möjliggör att vårdnadshavare kan följa sina barns utbildningsprogress och kommunicera med skolorna under hela skolgången. Införandet av Unikum följs också upp under kommunfullmäktigemålet *Malmö stad erbjuder en god och likvärdig service*.
- Upphandlingen av ett nytt, gemensamt barn- och elevregister (BER) är slutförd. Upphandlingen har tidigare överklagats, men ett nytt beslut i förvaltningsrätten innebär att det förvaltningsgemensamma avtal som tecknats är giltigt. TietoEvrys lösning kommer nu att ersätta de befintliga systemet IST Extens och Orable Db. Under den juridiska processen har Malmö stad inte kunnat ha kontakt med upphandlad leverantör, men har under tiden förberett det som varit möjligt. Införandet kommer att ske under 2025 och inledas i gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.
- Under 2024 har hanteringen av anmälan och utredning av kränkande behandling digitaliserats genom att processen lagts in i Prorenata elevakt. Övergången har generellt mottagits positivt, främst på grund av den minskade administrativa bördan. I Prorenata sker automatisk diarieföring och automatisk notifiering till huvudman. Under 2024 har 12 600 anmälningar registrerats. Den automatiska diarieföringen har till exempel sparat in över 50 000 utskrivna sidor. Systemet tillgängliggör också statistiken om ärendena för skolorna, vilket underlättar deras lokala sammanställningar och ger dem ökad insyn i sitt arbete med kränkningar.
- Under året har även arbetet fortsatt för att säkerställa att allt material och all information som publiceras i digitala plattformar är tillgänglig för alla. Det har även skett ett omfattande arbete för att förbereda implementeringen av arkivredovisningsmodulen i Platina, vilket är en del av ett kommunövergripande arbete för en mer effektiv, säker och korrekt hantering av allmänna handlingar i en digital kedja.

Prioriteringar inom samordnade insatser, särskilt stöd och elevhälsa

Tidiga och samordnade insatser är av stor betydelse för att barn och unga ska få rätt stöd i rätt tid. Några exempel på sådana insatser är arbetet med modellen Trygga barnet, som sker i samverkan med arbetsmarknads- och

socialnämnden, förskolenämnden och Region Skåne, samt skolsociala team, där skola och socialtjänst arbetar tillsammans med tidiga insatser för att främja trygghet och studiero samt öka elevers skolnärvaro. I uppföljningen av kommunfullmäktigemålet *Malmö stad arbetar för att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten* beskrivs utvecklingen av grundskoleförvaltningens uppföljning av dessa, och andra mer särskilda satsningar inom området.

På ett mer övergripande plan framkommer det i förvaltningens kvalitetsrapport för 2023/24 att det finns faktorer som tyder på att det funnits utmaningar med verksamhetens förebyggande och främjande arbete, som är en del av verksamhetens grunduppdrag och berör flera, övergripande delar av uppdraget såsom undervisning, värdegrund och elevhälsa.

Under föregående läsår gjordes till exempel stickprovskontroller för att granska skolors arbete med särskilt stöd och användningen av Prorenata Elevakt för dokumentation. Granskningen visade generella brister i tvärprofessionellt samarbete, vårdnadshavares och elevers delaktighet samt koppling till kriterier för bedömning av kunskaper i utredningarna. Granskningen har lett till utvecklingsarbete, dels har varje skola fått ett återkopplingssamtal där man diskuterat hur skolan kan utveckla sitt arbete och vilket stöd förvaltningen kan ge. Förvaltningen har också genomfört en öppen kompetenshöjande insats i syfte att öka elevhälsans gemensamma kompetens i att utreda en elevs behov av särskilt stöd. Ytterligare utbildningsomgångar planeras under 2025. Kopplat till elevhälsan har nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att under mandatperioden, dock senast till läsåret 2026/27, ha infört en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog på huvudmannanivå, utifrån riktlinjerna om 400 elever per skolkurator och 1 000 elever per skolpsykolog. Nuvarande bedömning är att målet kommer att uppnås inom mandatperioden.

Som ett led i arbetet med att skapa tillgängliga och specialiserade lärmiljöer har verksamheten under året arbetat med att bereda en framtida organisation avseende särskilda undervisningsgrupper och resursskolor. Lsåret 2025/26 kommer fem resursskolor med omfattande behov av särskilt stöd att inrättas. I samband med det avvecklas de centrala och kommungemensamma särskilda undervisningsgrupperna, och resurser från dessa verksamheten kommer att uppgå i den nya organiseringen. Under året har förvaltningen börjat förbereda för förändringarna genom att utse ansvariga rektorer, fastställa antagningsprocess och planera för eventuella lokaljusteringar. I augusti 2025 startar resursskolor vid Alléskolan, Limhamnsskolan, Rådmansvångens skola och Stenkulaskolan. Rönnens resursskola kommer att utökas. För den anpassade grundskolan har grundskoleförvaltningen beslutat att Sockerbruksskolan ska definieras som en resursskola för elever inom anpassad grundskola. Antagningskriterier och målgruppsdefinition kommer att utvecklas under 2025.

Uppföljning och bedömning av bidragen till kommunfullmäktigemålen

I det här avsnittet följs nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålen upp. Uppföljningen består av en avstämningskommentar samt bedömningar om nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålet för året respektive förväntad förflyttning för mandatperioden. Sist i avsnittet återfinns också en kortare uppföljning av de två budgetuppdrag nämnden arbetat med under 2024.

Målområde - En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämndens bidrag till målet är starkt kopplat till både nämndens grunduppdrag och flera andra kommunfullmäktigemål, bland annat målen inom målområdet *En mer jämlik stad*. Till just detta mål har nämnden fokus på elevernas upplevelse av sin skola, vilket också speglas i nämndens val av indikatorer. De baseras på grundskoleförvaltningens elevenkät. I jämförelse med den senaste elevenkäten från 2021/22 är andelen elever som svarar positivt på frågor om sin studiemiljö lägre läsåret 2023/24. Andelen positiva svar har framförallt minskat i årskurs 7 och 9. I samma årskurser ses även en större skillnad mellan flickor och pojkar, andelen flickor som svarat positivt på frågorna är lägre än andelen pojkar. I anpassad grundskola svarar knappt 70 procent av eleverna i årskurs 1-9 positivt på frågor om sin studiemiljö.

Varför blev det så?

Indikatorerna om studiemiljö baseras på svaren på tre frågor i elevenkäten; om eleven känner sig trygg i skolan, om eleven har studiero på lektionerna respektive om eleven vet vem den ska prata med om någon har varit elak mot en elev. När indikatorerna bryts ner på frågenivå framgår att det framförallt är elevernas svar på frågan om studiero som uppvisar ett lågt resultat, det gäller i både årskurs 3 och 5 respektive 7 och 9.

I förvaltningens kvalitetsrapport för läsåret 2023/24 framkommer att det finns faktorer som tyder på att det under året funnits utmaningar med verksamhetens förebyggande och främjande arbete, vilket bland annat påverkar trygghet och studiero. Elever lyfter fram att tillitsfulla relationer mellan elever och personal är viktigt och att eleverna kan lita på att personalen säger till stökiga elever eller tar ansvar när kränkningar inträffar. Personalomsättning och vikarier påverkar därav trygghet och studiero

negativt. Värdegrundsklimatet kan också ha påverkats av att vissa skolor inte längre haft möjlighet att ha lika mycket kringpersonal som hjälper till att bibehålla studiero och förhindra kränkningar.

Resultatet skiljer sig mellan skolor och därför är analysen på skolnivå också viktig. Där kan analysen göras tillsammans med eleverna och utifrån skolans egen kontext. Flera skolor håller till exempel elevhearings för att förstå vad som påverkar just deras elevers upplevelse av studiero. En skola beskriver att högstadieelever i elevhearings har lyft att studieron påverkas negativt om det inte är tydligt vad man ska göra på lektionen. På en annan skola, med ett relativt högt resultat på frågan om studiero i elevenkäten, beskrivs ett strukturerat arbete i bland annat elevrådet som en bidragande faktor till elevernas upplevelse.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Arbetet för ökad måluppfyllelse, även i relation till en god studiemiljö, pågår hela tiden inom verksamhetens grunduppdrag. I förvaltningens åtagandeplan för läsåret 2024/25 återfinns flera utvecklingsarbeten som har bäring även på elevernas studiemiljö, bland annat arbetet med att skapa tillgängliga och specialiserade lärmiljöer och effektiv förvaltning. Det förra kan bidra till mer förebyggande och främjande arbete, och på så sätt förbättra elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Effektiv förvaltning handlar om att förändra organisation och arbetssätt inom förvaltningens stödfunktioner, med syfte att utveckla stödet till skolorna i genomförandet av sitt grunduppdrag. Även införandet av skolsociala team, som beskrivs närmare under uppföljningen av målet om att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten, kommer att fortsätta. Teamen är ett sätt för skola och socialtjänst att arbeta tillsammans för att bland annat främja trygghet och studiero. Under 2025 väntas också en nationell utredning om stärkt trygghet och studiero i skolan presentera sitt slutbetänkande. Utredningens slutsatser och eventuella beslut som fattas utifrån dem kan på sikt komma att påverka verksamhetens arbete i dessa frågor.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att elevenkäten 2023/24 indikerar att eleverna är mindre nöjda med sin studiemiljö än tidigare, samtidigt som pågående utvecklingsarbete om bland annat tillgängliga och specialiserade lärmiljöer och effektiv förvaltning har kunnat genomföras i enlighet med planeringen.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att elevenkäten 2023/24 indikerar att eleverna är mindre nöjda med sin studiemiljö än tidigare. Elevernas upplevelse av trygghet och studiero är en del av verksamhetens grunduppdrag och både förvaltning och skolor arbetar inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete för ökad måluppfyllelse, även i relation till en god studiemiljö. Pågående förändringsarbete gällande organisation och arbetssätt på förvaltningsnivå bedöms på sikt ha en positiv inverkan på stödet till skolorna i genomförandet av sitt grunduppdrag.

Indikator	Utfall
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 3 och 5 på frågor som gäller studiemiljö	76,8 % (76,3 %) (77,3 %)
Avstämning Andelen positiva elever har minskat jämfört med förra enkäten 2021/22. Det finns inga större skillnader mellan flickor och pojkar.	
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 7 och 9 på frågor som gäller studiemiljö	61,8 % (59,7 %) (64,1 %)
Avstämning Andelen positiva elever har minskat jämfört med förra enkäten 2021/22. Skillnaderna mellan flickor och pojkar har ökat, andelen flickor som är positiva är lägre än andelen pojkar.	
Andel elever i anpassad grundskola som svarar positivt på frågor som gäller studiemiljö	68,4 % (67,4 %) (68,9 %)
Avstämning Andelen elever i anpassade grundskolans årskurs 1-9 som svarar positivt på frågor om studiemiljö är 68 procent. Andelen är ungefär lika hög bland pojkar som bland flickor.	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Målet relaterar till grundskolenämndens grunduppdrag så som det anges i nationella styrdokument och i grundskolenämndens reglemente. Det finns även kopplingar till flera andra kommunfullmäktigemål. Hela grundskolenämndens verksamhet syftar till att påverka måluppfyllelsen inom detta mål. Nämndens viktigaste bidrag till målet är att säkerställa att eleverna når målen för sin utbildning och går ut grundskolan med godkända betyg och behörighet för fortsatta studier.

Baserat på indikatorn om andelen elever i Malmö stads grundskolor som fullföljer en gymnasieexamen inom fyra år visar den senast tillgängliga data (från läsåret 2022/23) att knappt 70 procent av eleverna som fyra år tidigare lämnat den kommunala grundskolan i Malmö erhållit en gymnasieexamen. Resultatet från läsåret 2023/24 visar att andelen grundskoleelever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet är 81,2 procent. Andelen har minskat jämfört med föregående läsåret, men är lika hög som 2020/21 och högre än 2021/22. Trots en viss minskning totalt sett, ökade det senaste läsåret andelen gymnasiebehöriga elever på hälften av stadens skolor. Inte minst fortsätter skillnaden att minska mellan de skolor som har den lägsta gymnasiebehörigheten och resten av skolorna. Gymnasiebehörigheten är högre för flickor än för pojkar. Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan den kvintil elever med högst respektive lägst meritvärde är i stort sett oförändrat sedan föregående år.

Varför blev det så?

Eftersom målet omfattar hela nämndens grunduppdrag påverkas utfallet av många olika faktorer, bland annat förutsättningar, arbetssätt och organisering av arbetet. Enligt förvaltningens kvalitetsrapport för 2023/24 har faktorer som den ökande lärarbehörigheten och det förbättrade kvalitetsarbetet troligen bidragit till att lyfta resultaten på skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Samtidigt har elevernas socioekonomiska bakgrund generellt sett förstärkts även hos elevgruppen med de mest utmanande förutsättningarna, vilket också ligger bakom de minskade skillnaderna mellan skolor och till att färre skolor har mycket låga resultat. Under läsåret har grundskoleförvaltningen arbetat med flera åtaganden i syfte att stärka verksamheten i sitt grunduppdrag och i förlängningen för att öka måluppfyllelse och likvärdighet. Utöver åtagandearbetet har det även pågått annat utvecklingsarbete som förväntas ge verksamheten och därmed eleverna bättre förutsättningar att nå målen, bland annat projekt om frånvaro, lovskola och organisering av särskilda undervisningsgrupper.

I kvalitetsrapporten har förvaltningen identifierat fler utmaningar utifrån analysen av resultaten, bland annat det kompensatoriska uppdraget, elevernas frånvaro och upplevelse av trygghet och studiero samt läsförmåga och läsförståelse. Utmaningarna är kända sedan tidigare och i de flesta fall något som förvaltningen arbetar långsiktigt med.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Utifrån analysen i förvaltningens kvalitetsrapport har förvaltningen beslutat om ett nytt åtagande om utveckling av elevernas läsförmåga och läsförståelse. Arbetet syftar till att ge såväl enskilda skolenheter som huvudmannen ett stöd för att systematiskt kunna arbeta med läs- och skrivutveckling, bland annat genom att ta fram strukturer och strategier för alla årskurser. Arbetet planeras att pågå fram till december 2026. I förvaltningens åtagandeplan för 2024/25 beskrivs också utvalda delar av förvaltningens övriga utvecklingsarbete. Förvaltningen kommer att fortsätta implementeringsarbetet av flera tidigare åtaganden, som bland annat

fokuserat på matematik och svenska som andraspråk. Förvaltningen fortsätter också arbetet med att skapa en effektiv förvaltning, ett arbete som syftar till att ge verksamheten bättre stöd och förutsättningar att bedriva sitt grunduppdrag.

Nämndens verksamhet påverkas också av större samhällsströmningar, såsom ett minskande elevantal och tendenser till en ökad statlig styrning av skolan. Under 2025 fokuserar nämnden fortsatt på klassrumsundervisningen, fritidshemsverksamheten och elevhälsan. Viktiga prioriteringar under året är effektivt lokalutnyttjande, elevhälsa och kompetensförsörjning.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att måluppfyllelsen ligger stabilt, drygt 80 % av grundskoleeleverna i årskurs 9 uppnår gymnasiebehörighet, samtidigt som förvaltningen identifierat flera utmaningar utifrån analysen av resultaten, däribland det kompensatoriska uppdraget, elevernas frånvaro och upplevelse av trygghet och studiero samt läsförmåga och läsförståelse.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att måluppfyllelsen ligger stabilt, drygt 80 % av grundskoleeleverna i årskurs 9 uppnår gymnasiebehörighet. De utmaningar som identifierats kräver ett långsiktigt arbete, och förvaltningens åtaganden och övrigt utvecklingsarbete syftar till ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Pågående och kommande utvecklingsarbete bedöms på sikt ha en positiv inverkan på verksamhetens förutsättningar att bedriva sitt grunduppdrag.

Indikator	Utfall
Andel grundskoleelever i årskurs 9 behöriga för gymnasiala studier	81,2 % (83,4 %) (79,2 %)
Avstämning Den grundläggande gymnasiebehörigheten i årskurs 9 har minskat jämfört med föregående läsår. Måluppfyllelsen är högre för flickor än för pojkar.	
Andel elever från Malmös stads grundskolor som erhållit gymnasieexamen inom 4 år.	

Indikator	Utfall
<p>Avstämning</p> <p>Data för läsåret 2023/2024 finns inte tillgängligt vid deadline för rapportering. Ny data som däremot finns numera är resultatet för 2022/2023. Resultatet 2022/2023 innebar att 67,0 procent av eleverna som fyra år tidigare (läsåret 2018/2019) lämnat den kommunala grundskolan i Malmö erhållit gymnasieexamen. Resultatet 2022/2023 är en minskning jämfört med läsåret 2021/2022 men är också samtidigt det näst högst uppmätta resultatet för den period förvaltningen hittills har data för (2017/2018 - 2022/2023).</p> <p>Pojkarnas resultat 2022/2023 jämfört med 2021/2022 är lägre medan flickornas är högre vilket gör att skillnaden mellan könen återigen är runt 10 procentenheter.</p>	
<p>Skillnad i genomsnittlig meritvärdespoäng mellan hög- och lågpresterande elever i årskurs 9</p>	219,7
<p>Avstämning</p> <p>Indikatorn anger skillnaden mellan det genomsnittliga meritvärdet för den översta kvintilen (den femtedel elever med högst meritvärde) och den understa kvintilen (den femtedel elever med lägst meritvärde) i årskurs 9, angett i meritvärdespoäng. De lågpresterande elevernas genomsnittliga meritvärde är i stort sett oförändrat jämfört med föregående läsår. Differensen mellan hög- och lågpresterande är den minsta sedan läsåret 2015/2016, men är fortfarande stor. Likaså på totalen är det genomsnittliga meritvärdet i stort sett oförändrat i jämförelse med föregående läsår (229,2 läsåret 2023/2024).</p>	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att en större andel ungdomar ska studera eller arbeta

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Även detta mål relaterar starkt till grundskolenämndens grunduppdrag, och nämndens viktigaste bidrag till målet är att säkerställa att eleverna når målen för sin utbildning och går ut grundskolan med godkända betyg och behörighet för fortsatta studier. Uppföljningen av indikatorerna kopplade till målet att fler elever ska fullfölja en gymnasieutbildning är därför relevant även för detta mål. Till just detta mål har nämnden även fokus på skolkärväro. Det finns inte tillräckligt tillförlitliga data gällande just närvaro,

men data om frånvaro visar att frånvaron i högstadiet uppnår till 15,3 %. Det är högre än åren före pandemin, då frånvaron brukade vara ungefär 12 %, men lägre än de två senaste läsåren.

Under året har det gjorts en genomlysning av hemkommunens samordningsansvar samt skolornas anmälan till huvudman vid problematisk frånvaro. Den resulterade i att förvaltningens rutin för hantering av hemkommunens samordningsansvar, som tidigare endast reglerade stödet till fristående skolor, utökats till att även omfatta kommunala skolor. Även arbetet med ett insatsprogram vid begynnande problematisk skolfrånvaro som utvecklats inom psykologenheten har fortsatt under året. Programmet har prövats på ett mindre antal skolor under 2022-2024 och resultatet är lovande.

Under året har nämnden även utökat samarbetet med gymnasie- och vuxenutbildnings samt social- och arbetsmarknadsnämnden genom projektet *Hållbara övergångar för unga i riskzon*. Ett delprojekt handlar specifikt om ökad skolnärvaro och införandet av ett närvaroteam. Ett annat delprojekt handlar om att stötta elever som ligger i riskzon att inte klara övergången från grundskola till gymnasiet både inför, under och i upp till sex månader efter övergången. Stödet i årskurs 9 bidrar till ökad motivation och skolnärvaro, då skolprestationen tydligt kan kopplas till önskat gymnasieval. Projektet stöttar sedan eleverna på gymnasiet i upp till sex månader efter övergången för att motverka tidiga studieavbrott. Av de 23 elever som projektet stöttade under våren 2024 har samtliga elever ansökt, kommit in och påbörjat sina gymnasiestudier. Vid årsskiftet 2024/25 går 22 elever kvar på gymnasiet.

Varför blev det så?

Det finns ett samband mellan grad av frånvaro och måluppfyllelse och i förvaltningens kvalitetsrapport 2023/24 beskrivs den ökade frånvaro som en identifierad utmaning. Elevers frånvaro påverkas av många faktorer, både i och utanför skolan. Statistiken visar att det främst är den anmälda frånvaron som har ökat. Det indikerar delvis nya frånvarovanor och normer kring när elever bör stanna hemma vid sjukdom. Det är troligen en konsekvens av pandemin och en del av en större samhällsutveckling.

I kvalitetsrapporten görs också kopplingar mellan frånvaro, värdegrundsarbete och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Just kopplat till särskilt stöd har det sedan tidigare framkommit att det funnits olika förväntningar från skolor och huvudman kring vad skolorna bör klara av själva och vilket stöd som huvudmannen bör erbjuda skolorna. Det kan till exempel handla om olika syn på när skolan bedöms ha uttömt sina lokala resurser och kan ansöka om centralt stöd, eller vilket stöd en skola kan förvänta sig från huvudmannen vid långvarig elevfrånvaro.

Närvaroteamet i projektet *Hållbara övergångar för unga i riskzon* stöttar ordinarie skola i arbetet med att förstå orsaken till att eleven har börjat stanna hemma och vad som nu vidmakthåller skolfrånvaron. Ett nära samarbete mellan skola, familjebehandlare, familj och elev krävs för att få

eleven att komma tillbaka till en fungerande skolgång. Alla kring eleven, inklusive eleven själv, behöver få en delad förståelse kring problematiken för att se vilka förändringar som behöver ske inom olika områden.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Arbetet med att öka skolnärvaron pågår ständigt inom verksamhetens grunduppdrag samt i form av särskilda satsningar såsom närvaroteamet. Genomlysningen av hemkommunens samordningsansvar och de förändringar den medfört bedöms bidra både till att det centrala stödet till skolorna i deras frånvaroarbeta stärks och till ett bättre underlag för uppföljning och analys på huvudmannanivå. Insatsprogrammet för begynnande skolfrånvaro kommer att utvecklas vidare under 2025 genom verksamhetsnära forskning, inom vilken fler skolor får tillgång till insatsen. Troligen kommer även andra professioner än kurator kunna bemanna dessa samordningsärenden, vilket breddar kompetensen och gör att verksamheten kan ge ett mer effektivt stöd vid olika typer av frånvaroproblematik. Generellt anses det förvaltningsövergripande arbetet med att förändra organisation och arbetssätt inom förvaltningens stödfunktioner också bidra till att vidareutveckla både skolors och förvaltningens arbete med frågor som närvaro, extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att frånvaron i högstadiet ligger kvar på relativt höga siffror efter pandemin, samtidigt som planerade insatser har kunnat genomföras i enlighet med planering. Förtydliganden i nämndens hemkommunsansvar, utvecklande av ett insatsprogram för begynnande skolfrånvaro och delprojekten inom Hållbara övergångar för unga i riskzon bedöms fungera väl och visar lovande resultat.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att frånvaron i högstadiet ligger kvar på relativt höga siffror efter pandemin. Skolornas arbete med och huvudmannens stöd i frågor som närvaro och extra anpassningar och särskilt stöd har tidigare lyfts fram som generella förklaringar för att eleverna inte når målen. Förvaltningens åtagandearbete och övrigt utvecklingsarbete syftar till att skapa bättre förutsättningar för skolorna även kopplat till dessa frågor. Förändringar i organisation och arbetssätt på förvaltningsnivå bedöms på sikt ha en positiv inverkan på verksamhetens grunduppdrag. Även särskilda satsningar kring frånvaro, såsom närvaroteam och insatsprogram för

begynnande skolfrånvaro kan förhoppningsvis bidra till önskad förflyttning under mandatperioden.

Indikator	Utfall
Närvaro av total lektionstid (%) i årskurs 7-9 per läsår	
<p>Avstämning Förvaltningen har inte möjlighet att redovisa just närvaro med sådan precision att siffrorna anses tillräckligt tillförlitliga att använda i detta sammanhang. Därför görs istället en uppföljning av frånvaron av total lektionstid. Endast grundskoleelever i årskurs 7-9 ingår.</p> <p>Åren före pandemin (15/16 till 18/19) var frånvaron i högstadiet runt 12 % per läsår. Efter pandemin (räknat från läsåret 21/22) har frånvaron legat högre men är på nedåtgående. Den har gått från 16,2 % läsåret 21/22 till 15,6 % läsåret efter till 15,3 % senaste läsåret.</p>	

Målområde - En grön stad som leder klimatomställningen

Kommunfullmäktigemål - Malmö är en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser och är en klimatneutral stad 2030

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Kopplat till detta mål har grundskolenämnden för denna mandatperiod valt att följa upp indikatorer gällande växthusgas för inköp av livsmedel inom förvaltningen samt andel hållbarhetscertifierade varor inom städ och kontorsmaterial. Dessa indikatorer redovisas per helår i Miljöbarometern.

Indikatorn för växthusgas från inköp av livsmedel avser inköp gjorda i nämndens verksamhet, exempelvis till hemkunskapsundervisning och fritidshemsverksamhet. Indikatorn avser inte livsmedelsinköp för skolmåltider, då dessa hanteras av skolrestauranger och följs upp separat av servicenämnden. Vidare visar indikatorn utsläppt mängd växthusgas per kilo inköpt livsmedel (CO₂ekv/kg), vilket innebär att indikatorn inte påverkas av inköpsvolym eller matsvinn, utan av vilken typ av varor som har köpts in. Utfallet för 2024 är 1,3 CO₂ekv/kg. Utifrån en kortare tidsperiod, sedan 2021, har utsläppen från livsmedel minskat varje år.

För indikatorerna om andelen hållbarhetsmärkta varor finns ingen statistik för 2024 tillgänglig när årsanalysen sammanställs. Sett till en längre

tidsperiod syns att andelen hållbarhetsmärkta varor inom kategori städ- och hygienartiklar ökat med cirka 10 procentenheter mellan åren 2017-2023. Inom kategori kontorsmaterial syns ingen tydlig progression under tidsperioden 2018-2023.

Förvaltningens nyckeltal ligger i princip konstant lägre än Malmö stads nivå vad gäller utsläpp från livsmedel och högre än Malmö stads nivå vad gäller andel hållbarhetsmärkta varor.

Varför blev det så?

Det finns flera olika insatser som bidrar i förvaltningens klimatarbete. En viktig aspekt i det långsiktiga arbetet att minska växthusgaser är att miljö- och hållbarhetsperspektiven genomsyrar undervisningen, bland annat genom diskussioner kring hållbarhet relaterat till måltider och förbrukning. Detta kan ha bidragit till att exempelvis en större andel växtbaserad mat än tidigare börjat köpas in till fritidshemsverksamhet och hemkunskapsundervisningen. Att förvaltningen har rutiner om att det ska ställas hållbarhetskrav i upphandlingar kan också bidra till att öka andelen hållbara inköp.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Genom dialog och samverkan inom och med stadens förvaltningar gällande exempelvis livsmedelsinköp, materialval, cirkulär ekonomi och kemikaliehantering arbetar nämnd och förvaltning för att bidra till utvecklingen inom klimat- och miljöområdet i Malmö stad. Nämnden deltar likaså i arbetet med stadens miljöprogram och nettonollutsläpp 2030. Verksamheten kommer framåt göra ytterligare analyser om inköp och beteende kopplat till det statistiska underlaget.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att de flesta indikatorer rör sig i positiv riktning sett till en längre tidsperiod. Gällande andelen hållbarhetsbaserade varor inom olika kategorier finns ännu inte tillgänglig statistik för 2024, vilket bidrar till en viss osäkerhet i bedömningen.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att indikatorerna visar på en försiktigt positiv utveckling, sett till en längre tidsperiod. Förutsatt att de fortsätter i den riktningen och utifrån antaganden om kommande insatser och prioriteringar

bedöms nämndens bidrag till målet leda till önskad förflyttning under mandatperioden.

Indikator	Utfall
Växthusgas från livsmedel	1,3
Avstämning Utfallet för 2024 är 1,3 CO2ekv/kg livsmedel, vilket är en liten minskning sedan föregående år. Siffran har sjunkit sedan 2021. Den ligger också lägre än motsvarande siffra för Malmö stad totalt (1,5 CO2ekv/kg).	
Andel inköp av hållbarhetscertifierade varor inom kategori städkem-, serverings- och hygienprodukter	
Avstämning Den senaste statistiken är utfallet för 2023, då andelen uppgick till 74,4%. Andelen har sjunkit under de senaste åren, men är högre än för Malmö stad som helhet (52%). Trenden med en sjunkande andel ses också för Malmö stad totalt.	
Andel inköp av hållbarhetscertifierade varor inom kategori kontors- och skolmaterial	
Avstämning Den senaste statistiken är utfallet för 2023, då andelen uppgick till 45,4%. Det är en försiktig ökning i jämförelse med åren 2020-2022, men andelen var som högst 2019 (47,4%). Det är en högre andel än för Malmö stad som helhet (37,7%).	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för en långsiktigt hållbar elförsörjning samt ökad energieffektivisering

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämnden bidrar främst till kommunfullmäktigemålet genom att arbeta med miljöperspektiv i undervisningen, i enlighet med vad som ingår i skolans grunduppdrag. Genom undervisningen har eleverna fått möjlighet att utveckla förståelse för energianvändningens påverkan på miljön och vad man kan göra för att minska sin energiförbrukning. Detta bidrar också till det arbete som bedrivs inom Klimatomställning Malmö, där minskad energianvändning identifierats som ett åtgärdsområde kopplat till elförsörjning som kan bidra till att minska Malmös klimatpåverkan. Energibesparande åtgärder för skolverksamheten följs upp årligen som en indikator till detta mål. Arbetet med åtgärderna har resulterat i en minskning

i verksamhetens elanvändning mellan 2022-2023. Mellan 2023-2024 ökade elanvändningen igen.

Varför blev det så?

Att elanvändningen först minskat kan bero på flera saker. Under hösten 2022 skickades exempelvis en information ut till alla verksamheter inom grundskoleförvaltningen där uppmaningen var en energibesparing och där konkreta åtgärder beskrevs, både som en del i det pedagogiska uppdraget och som en del i fastighetens användning. Ökningen som uppvisats det senaste året kommer analyseras vidare för att avgöra om något har förändrats i skolorna eller om det är nya skolor som har tillkommit i underlaget.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Nämndens bidrag till målet kommer fortsatt handla om att skapa medvetenhet om energianvändning inom ramen för skolans grunduppdrag, i kombination med genomförande av konkreta energibesparande åtgärder. Skolor kommer fortsatt informeras om tips på konkreta energibesparande åtgärder som kan genomföras gällande exempelvis belysning, vattenförbrukning och inköp av energieffektiv utrustning.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att el- och energistatistiken från Stadsfastigheter visar att energianvändningen återigen ökat efter att ha minskat under 2023, trots arbete med energibesparande åtgärder.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att det finns goda möjligheter att utifrån analyser av el- och energianvändning identifiera åtgärder för att ytterligare kunna minska förbrukningen för skolverksamheten.

Indikator	Utfall
Uppföljning av energibesparande åtgärder	Delvis uppnådd

Indikator	Utfall
Avstämning En minskning ses i verksamhetens elanvändning mellan 2022-2023 och en ökning mellan 2023-2024. Under året har verksamheten bland annat uppmanats till energibesparing och fått information om konkreta åtgärder. Det behövs mer analyser för att fastställa vilka ytterligare åtgärder som krävs för att återigen minska användningen.	

Målområde - En mer jämlik stad

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att staden ska bli fri från segregation

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämnden bidrar till målet genom att aktivt delta i arbetet med den övergripande planeringen av staden. Planeringen av nya skolor, eller förändringar av antalet skolplatser på befintliga skolor utgår primärt utifrån demografiska förändringar och utbyggnadsplaner för staden. Arbetet för minskad skolsegregation är alltså till stor del beroende av planeringen av staden i stort, där bland annat boendeformer får stor påverkan på sammansättningen av boende i området. En stadsplanering som strävar efter en blandad bebyggelse av både villor och lägenheter med möjlighet både till att hyra och köpa sitt boende ses därför som en viktig del i arbetet för att minska boendesegregationen i staden, och i förlängningen även skolsegregationen. Det stämmer väl överens med Malmö stads ambition, där staden verkar för att en blandad bebyggelse sker i nybyggnadsområden, med en blandning av enfamiljshus och flerfamiljshus.

Arbetet med produktions- och lokalplanering har slagits samman till en gemensam planering (resursplanering) som också öppnat upp möjligheterna för att fler perspektiv ska beaktas i ett tidigt skede av planeringen. Denna förändring bedöms kunna bidra till en bättre övergripande planering och skapa bättre förutsättningar för verksamheterna.

Genom skolans kompensatoriska uppdrag bidrar nämnden också indirekt till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att motverka segregationens effekter och skapa likvärdiga förutsättningar för stadens elever i grundskolan. Det finns fortsatt skillnader mellan elevgrupper och skolor vad gäller elevresultat. Indikatorerna kopplade till detta mål visar till exempel att det finns skillnader i läsförståelse i årskurs 1 respektive gymnasiebehörighet i årskurs 9 mellan olika geografiska områden i staden, båda indikatorerna visar på en skillnad på 15-20 procentenheter mellan de

områden med högst respektive lägst resultat.

Varför blev det så?

Grundskolenämnden verkar i den övergripande planeringen av staden för att alla barn i Malmö har likvärdiga förutsättningar till en utbildning av hög kvalitet. Arbetet med denna planering påverkas av den boendesegregation som finns i Malmö stad, vilket resulterar i en segregation på stadens skolor. Skolsegregationen innebär att få elever som bor i de mest socioekonomiskt utsatta områdena i staden går i skola i någon av de socioekonomiskt starkaste skolorna i staden, och tvärtom. Skolsegregationen beror bland annat på att skolplacering utgår från närhet till skolan, vilket får som konsekvens att det är svårare för en elev att få en placering på en önskad skola om denna skola ligger långt från hemmet relativt andra skolor. Rätten att välja skola kan i sin tur bidra till en förstärkning av boende segregationen. Utifrån dagens regelverk om bland annat närhetsprincipen är det svårt för en enskild skolkommun att verka för en minskad skolsegregation.

Gällande nämndens arbete med att motverka segregationens effekter framgår av förvaltningens kvalitetsrapport 2023/24 att det fortsatt är en utmaning att kompensera för elevers skilda förutsättningar, till exempel att få fler behöriga lärare till skolor med ett stort kompensatoriskt uppdrag eller skapa tillgängliga lärmiljöer utifrån alla elevers behov. De senaste läsåren har skillnaderna minskat mellan skolor när det gäller andelen elever som blir behöriga till gymnasiet.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Utifrån de utmaningar som finns för en enskild skolkommun att minska skolsegregationen är grundskolenämndens deltagande i den övergripande planeringen av staden av stor vikt för att bidra till att staden ska bli fri från segregation. Bedömningen är att nämnden även framöver har goda förutsättningar att fortsatt vara en del av stadens övergripande planering av staden. Här behöver staden också ta hänsyn till en förändrad demografi, från en kraftig utökning av antalet skolor och skolplatser för elever i grundskoleålder prognostiseras nu en minskning av antalet elever i grundskoleålder. Det ställer nya krav på effektivt lokalutnyttjande och samverkan i staden. De demografiska förutsättningarna ser också olika ut i olika delar av staden.

Utöver detta arbete ligger fokus på att säkerställa att alla elever i Malmö har samma tillgång till en bra och likvärdig utbildning och att nämndens kompensatoriska uppdrag skapar bra förutsättningar för alla elever även om nämnden fortsatt ser utmaningar i att kompensera för elevernas skilda förutsättningar. Förvaltningens åtagandearbete är en viktig del i arbetet med att ge verksamheten bättre förutsättningar att hantera segregationens effekter, likaså utvecklingsarbete kopplat till extra anpassningar och särskilt stöd samt samverkansprojekt.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnåtts

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnåtts.

Bedömningen baseras på att nämndens deltagande i stadens övergripande processer bedöms fungera väl, men också att indikatorerna och förvaltningens kvalitetsrapport visar att det fortfarande är en utmaning att kompensera för elevers skilda förutsättningar.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att nämnden även framöver har goda förutsättningar att vara en del av stadens övergripande planering av staden, där staden också behöver ta hänsyn till en förändrad demografi och ett effektivt lokalutnyttjande. Arbetet för stärkt likvärdighet och att ännu bättre lyckas kompensera för elevers olika förutsättningar är ett långsiktigt arbete och det är inte säkert att det ger utfall i indikatorerna kopplade till målet under mandatperioden.

Indikator	Utfall
Skillnader i läsförståelse i årskurs 1 mellan olika geografiska områden	
Avstämning Malmö är indelat i 14 geografiska områden, kallat GeSO-områden, som denna indikator utgår från. I tre av områdena når 70-79 procent av eleverna godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1. I nio områden når 80-89 procent av eleverna godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1. I två områden når minst 90 procent av eleverna godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1. I området med högst resultat når 93 procent av eleverna godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1, i området med lägst resultat 76 procent av eleverna.	
Skillnader i gymnasiebehörighet i årskurs 9 mellan olika geografiska områden	

Indikator	Utfall
<p>Avstämning Malmö är indelat i 14 geografiska områden, kallat GeSO-områden, som denna indikator utgår från. I sju områden är 70-79 procent av eleverna i årskurs 9 gymnasiebehöriga. I sex områden är 80-89 procent av eleverna i årskurs 9 gymnasiebehöriga. I ett område är minst 90 procent av eleverna i årskurs 9 gymnasiebehöriga. I området med högst resultat är 93 procent av eleverna gymnasiebehöriga, i området med lägst resultat 71 procent av eleverna.</p>	

Indikator	Utfall
<p>Uppföljning av lokalplaneringsarbetet</p>	Delvis uppnådd
<p>Avstämning Arbetsprocesserna för lokalplaneringen har till stor del fastslagits och delvis implementerats. Under hösten 2024 påbörjades arbetet med resursplanering som bland annat ska möjliggöra en lokalplanering som tar hänsyn till en mångfald av perspektiv och eventuella effekter.</p>	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för stärkt delaktighet och ökad social sammanhållning genom lokal utveckling samt goda och tillgängliga livsmiljöer i hela staden

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämnden bidrar till kommunfullmäktigemålet genom att utbildningen syftar till att elever inhämtar och utvecklar värden, i enlighet med skrivningarna i skollagen. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Detta går i linje med Malmö stads policy för mänskliga rättigheter. Även nämndens arbete med att stärka elevers delaktighet och inflytande över utbildningen är ett viktigt bidrag till kommunfullmäktigemålet. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever enligt läroplan LGR22.

Resultaten från årets elevenkät visar att majoriteten av eleverna i grundskola, anpassad grundskola och fritidshem svarar positivt på frågor som rör grundläggande värden. Detsamma gäller frågor som rör delaktighet

och inflytande med undantag för de äldre eleverna i grundskolan, endast knappt hälften av dem anger positiva svar. Eleverna har vårterminen 2024 svarat mer negativt på dessa enkätfrågor än vid vårterminen 2022, då förvaltningens enkät senast genomfördes. Generellt är resultaten för de flesta frågorna mer negativa denna enkätomgång, men på skolnivå finns det stora skillnader.

Utformningen av elevernas lärmiljöer kan ha en påverkan på elevernas upplevelse av skolans värdegrundsklimat och elevers utsatthet för mobbning och utanförskap. Under 2024 har arbetet med att skapa gröna skolgårdar fortsatt, och under 2024/25 anpassas utemiljöerna på sex av förvaltningens skolor för att bland annat skapa fler grönytor och skuggiga platser. Grundskoleförvaltningen har också bedrivit ett undersökande åtagande om tillgängliga lärmiljöer under våren. I mars 2024 presenterades en slutrapport för arbetet som bland annat drar slutsatsen att det finns ett arbete kring tillgängliga lärmiljöer på de flesta grundskolor, även om det inte alltid är uttalat. Generellt sett utgår dock inte skolornas arbete från en gemensam förståelse av definitionen av tillgänglig lärmiljö, och många skolor endast beaktar en av aspekterna inom definitionen (social, pedagogisk eller fysisk).

Varför blev det så?

Förvaltningens kvalitetsrapport 2023/24 konstaterar att omvärldsfaktorer troligen spelar roll för elevernas uppfattning av grundläggande värden i skolan. Konflikter i omvärlden speglas i klassrummen och har på vissa håll skapat en ökad polarisering mellan elever, men även mellan elever och personal och i vissa fall inom personalgrupper. Även problematiken gällande gängkriminalitet i samhället och ökningen av olika uttryck för rasism kan på olika sätt ha skapat en ökad upplevelse av oro och otrygghet hos eleverna som i sin tur påverkar värdegrundsklimatet. I samtal med elevrepresentanter i Malmö framkommer också att mobbning, grupptryck och kränkningar förekommer på skolorna, vilket kan ha påverkat enkätsvaren.

Vad gäller elevernas svar på frågor om delaktighet och inflytande har andelen positiva svar en längre tid legat på en lägre nivå än andra frågeområden i enkäten, särskilt vad gäller de äldre grundskoleeleverna. Ett område där eleverna önskar större insyn och påverkan är i planeringen av olika bedömningsmoment, så som prov. Det ser dock olika ut på olika skolor vad gäller hur arbetet med att skapa elevinflytande är utformat, vilket kan förklara att det är skillnader mellan skolorna i hur positivt eleverna svarar på enkäterna.

Genom Pedagogisk inspiration Malmö har förvaltningen erbjudit insatser under året för att stötta skolorna i värdegrundsarbetet, bland annat utifrån nya uppdrag i LGR22 kopplat till heder samt sexualitet och samtycke. Även insatser inom antisemitism och islamofobi har utökats till följd av att konflikten i Israel/Palestina åter blossat upp. Möjligheten till deltagandet i dessa insatser kan till viss del ha påverkats av att det under vårterminen fanns små ekonomiska marginaler på flera av skolorna, vilket gjort det

svårare för lärarna att kunna prioritera dessa utbildningar. Även i arbetet med förvaltningens kvalitetsrapport har rektorer lyft fram att de ekonomiska förutsättningarna på vissa skolor fått konsekvensen att värdegrundsuppdraget prioriterats ner.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Nämnden kommer under 2025 att fortsätta prioritera och utveckla skolornas värdegrundsarbete utifrån det nationella kärnuppdraget samt arbetet mot alla former av rasism och diskriminering. Mänskliga rättigheter, demokratiuppdraget och barnrättsarbetet kommer att vara centrala i kompetenshöjande insatser kopplat till värdegrundsuppdraget. Under året fortsätter satsningen på hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser och till Srebrenica för att belysa frågor kopplade till antisemitism och islamofobi. Ytterligare fokusområden är de nationella minoriteterna och arbetet med att identifiera och hjälpa barn och unga som lever under hedersnormer och förtryck.

För att kunna planera och skapa rimliga förväntningar i delaktighetsprocesser med elever kommer förvaltningen fortsätta att uppmuntra skolorna att använda sig av modellen delaktighetstrappan, samt fortsätta att driva det centrala elevrådet. Under våren 2025 kommer det centrala elevrådet bland annat arbeta med att planera ett seminarium, där elevrepresentanterna kommer välja ett tema som de tycker är viktigt och bjuda in elever från Malmös skolor för att diskutera det. Det förvaltningsövergripande projektet som syftar till att integrera arbetet med att tillgängliggöra lärmiljöer, och arbetet med elevhälsa i stort, i processerna för det systematiska kvalitetsarbetet kommer också fortsätta under vårterminen.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att enkätresultaten för den senaste enkätomgången visar en viss negativ utveckling. Sammantaget med det utvecklingsarbete som pågår kopplat till att förbättra elevers lärmiljöer samt planerade stödinsatser från Pedagogisk inspiration, som kan skapa förutsättningar för ökad social sammanhållning och förbättrat värdegrundsklimat, görs bedömningen att bidraget till målet kan ses som delvis uppnått.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att bidraget till målet har bedömts som delvis

uppnått hitintills under mandatperioden och att det mesta talar för att inga stora förändringar kommer ske under fram till 2026. Som ovan nämnt påverkar rådande omvärldsförhållanden värdegrundsarbetet i skolan, och troligt är att så kommer ske även under 2025. Det ständiga förbättringsarbete som bedrivs både på skol- och förvaltningsnivå har dock potential att på längre sikt kunna stärka såväl elevernas delaktighet som kvaliteten i skolans lärmiljöer.

Indikator	Utfall
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 3 och 5 på frågor som gäller delaktighet/elevinflytande	70,9 % (71,9 %) (69,8 %)
Avstämning På frågor om elevinflytande svarar 70,9 procent av eleverna i åk 3 och 5 positivt.	
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 7 och 9 på frågor som gäller delaktighet/elevflytande	48,2 % (46,2 %) (50,2 %)
Avstämning På frågor om delaktighet och elevinflytande svarar 48,2 procent av eleverna i åk 7 och 9 positivt.	
Andel positiva elever i anpassad grundskola på frågor som gäller delaktighet/elevinflytande	70,8 % (69 %) (71,7 %)
Avstämning På frågor om delaktighet och elevinflytande svarar 70,8 procent av eleverna i anpassad grundskola positivt.	
Andel positiva elever i fritidshem på frågor som gäller delaktighet/elevinflytande	79,1 % (81 %) (77,1 %)
Avstämning På frågor om elevinflytande i fritidshemmet svarar 79,1 procent av eleverna positivt. Andelen är något högre för flickor än för pojkar.	
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 3 och 5 på frågor om grundläggande värden	79,2 % (80,2 %) (78,3 %)
Avstämning På frågor om grundläggande värden svarar 79,2 procent av eleverna i åk 3 och 5 positivt.	
Andel positiva grundskoleelever i årskurs 7 och 9 på frågor om grundläggande värden	62,5 % (61,5 %) (63,5 %)
Avstämning På frågor om grundläggande värden svarar 62,5 procent av eleverna i åk 7 och 9 positivt.	

Indikator	Utfall
Andel positiva elever i anpassad grundskola på frågor om grundläggande värden	77,2 % (72,3 %) (79,6 %)
Avstämning På frågor om grundläggande värden svarar 77,2 procent av eleverna i anpassad grundskola positivt. Andelen som svarar positivt är högre för pojkar än för flickor.	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämndens främsta bidrag till detta mål innefattar det prioriterade arbetet med tidiga och samordnade insatser gentemot barn och unga. Arbetet med tidiga och samordnade insatser sker i samverkan med aktörer så som polis, socialtjänst, hälso- och sjukvård och andra nämnder i Malmö stad. Kopplat till just detta mål har grundskolenämnden beslutat att särskilt följa arbetet med skolsociala team och Trygga barnet.

Gällande skolsociala team har nämnden i samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden utarbetat ett koncept för skolsociala team i Malmö. Under 2024 har en förvaltningsövergripande arbetsgrupp tagit fram en verksamhetsbeskrivning för organisering, styrning och ledning av de skolsociala teamen samt påbörjat rekrytering av grundskolans personal i teamen. Preventionsmodellen Trygga barnet drivs i samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden, förskolenämnden och Region Skåne. Trygga barnet utgör en samverkansmodell för tidig upptäckt och stöd till barn som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling med risk för framtida normbrytande beteende och utanförskap.

Utöver nämnda satsningar har nämnden arbetat brett inom uppdraget att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten. Ett exempel på detta är närvarofrämjande insatser, då ökad skolnärvaro är en viktig skyddsfaktor i det brottsförebyggande arbetet (se även uppföljning av målet *Malmö stad arbetar för att en större andel ungdomar ska studera eller arbeta*). Nämnden har även fortsatt arbeta aktivt för att skapa trygga och tillgängliga lärmiljöer, bland annat genom förstärkt operativt stöd till skolorna. Operativa teamet och dess proaktiva arbete, vilket syftar till att bidra till organisatoriskt lärande, har under läsåret utvärderats tillsammans med arbetslagen på skolorna och bedöms vara en positiv och gynnsam satsning.

Nämnden deltar också i stadens gemensamma arbete inom området. Som

en del av stadens arbete inom Fri från våld arbetar förvaltningen till exempel med en handlingsplan mot våld i nära relationer. Vidare är grundskolenämnden delaktiga i arbetet med stadens lägesbild vad gäller kriminalitet och tillhörande åtgärdsplan, samt utgör en förmedlande länk mellan polis och grundskolorna, där fokus under året bland annat har legat på trygghet och säkerhet på internet samt rutiner vid misstänkt narkotikainnehav på skolorna.

Det finns även en pågående samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden gällande att ge stöd till elever med normbrytande beteende och säkerställa trygghet och studiero på skolorna. Grundskolenämnden planerar även att inrätta nya akutskolor, och har under året tagit fram en kvalitetsstandard för hur dessa bör utformas. Akutskolorna kommer att inrättas under 2025.

Utöver det särskilda fokuset på tidiga och samordnande insatser är det viktigt att nämna att nämndens kontinuerliga arbete med grunduppdraget fungerar som en skyddsfaktor i sig. En bra skolgång stärker barn och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga kriminalitet. Detta innefattar även skolans befintliga uppdrag att arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans lagstadgade värdegrundsarbete.

Varför blev det så?

I samverkan med övriga berörda nämnder har nämnden under 2024 arbetat med att bereda och förbereda inför inrättandet av skolsociala team. Vid årsskiftet 24/25 befinner sig teamen i en uppstartsfas. Under början av 2025 kommer förvaltningarna arbeta med att gemensamt konkretisera verksamhetens uppdrag och utveckla den framtagna arbetsmodellen. Det finns tydliga kopplingar mellan de skolsociala teamen och redan befintliga trygghetsskapande insatser, så som Trygga barnet och SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid), och nämnden avser att utveckla dessa modeller i samklang med varandra.

Sammanlagt sju grundskolor har introducerats till preventionsmodellen Trygga barnet. Modellen har också kompletterats med verksamhetsövergripande konsultationsteam till stöd för att barn och unga ska få rätt stöd i rätt tid. Befintlig organisering förstärks 2025 för att möjliggöra ett bredinförande av modellen i Malmö stads grundskolor under åren 2025 och 2026. Parallellt med att modellen nu implementeras bredd på Malmö stads grundskolor har modellen också förankrats på förvaltningsnivå genom utvalda nyckelfunktioner, exempelvis inom elevhälsan.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen för skolsociala team kommer efter årsskiftet att arbeta vidare med att konkretisera uppdraget och utveckla den framtagna arbetsmodellen. De skolsociala teamens stödinsatser kommer att erbjudas från och med det andra kvartalet 2025.

Trygga barnet förstärker skolornas kapacitet och planeras att vara infört på

Malmö stads grundskolor 2026. Insatsen kommer utgöra en del av det tidiga och förebyggandet stödet till stöd för elevers hälsa och välmående.

I övrigt kommer nämndens arbete med tidiga och samordnande insatser gentemot barn och unga att fortskrida under 2025. Detsamma gäller för förvaltningens interna arbete kopplade till målet. Planerade aktiviteter innefattar bland annat fortsatt arbete inom ramen för nämndens handlingsplan Fri från våld. Grundskolenämnden har vidare valt att förstärka sitt säkerhetsarbete genom att anställa en operativ säkerhetssamordnare som arbetar med säkerhets- och trygghetsfrågor på skolorna tillsammans med bland andra stadsfastigheter ur framförallt ett fysiskt perspektiv för att öka den situationella brottspreventionen.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har uppnått.

Bedömningen baseras på att de särskilda satsningar som nämnden gör tillsammans med andra nämnder och aktörer, däribland Trygga barnet och skolsociala team, utvecklas i takt med planeringen och i en positiv riktning.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att de särskilda satsningar som nämnden gör tillsammans med andra nämnder och aktörer, däribland Trygga barnet och skolsociala team, utvecklas i takt med planeringen, samtidigt som det finns en viss osäkerhet i bedömningen i relation till nämndens bidrag till målet i en vidare bemärkelse. Arbetet är starkt kopplat till nämndens grunduppdrag och det generella förebyggande arbetet för att säkerställa varje elevs rätt till utbildning. Även om de särskilda satsningarna på Trygga barnet och skolsociala team utvecklas som planerat under mandatperioden hinner de kanske inte få effekt på måluppfyllelse och likvärdighet under perioden.

Indikator	Utfall
Uppföljning av Trygga barnet	Uppnådd

Indikator	Utfall
<p>Avstämning</p> <p>Grundskolenämnden arbetar i samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden, förskolenämnden och Region Skåne med preventionsmodellen Trygga barnet. Trygga barnet utgör en samverkansmodell för tidig upptäckt och stöd till barn som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling med risk för framtida normbrytande beteende och utanförskap. Sammanlagt sju grundskolor har nu introducerats till preventionsmodellen Trygga barnet. Modellen har också kompletterats med verksamhetsövergripande konsultationsteam till stöd för att barn och unga ska få rätt stöd i rätt tid. Befintlig organisering förstärks 2025 för att möjliggöra ett bredinförande av modellen i Malmö stads grundskolor under åren 2025 och 2026. Parallellt med att modellen nu implementeras brett på Malmö stads grundskolor har modellen också förankrats på förvaltningsnivå genom utvalda nyckelfunktioner, exempelvis inom elevhälsan.</p>	
<p>Uppföljning av skolsociala team</p>	<p>Uppnådd</p>

Indikator	Utfall
<p>Avstämning</p> <p>Grundskolenämnden har, i samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden, inrättat skolsociala team. Syftet med skolsociala team är att verka för att öka skolnärvaro samt främja trygghet och studiero. Under läsåret har grundskolenämnden, tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden, utarbetat ett koncept för hur skolsociala team skulle kunna utformas i Malmö stads grund- och gymnasieskolor. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har under 2024 tagit fram verksamhetsbeskrivning som mer specifikt beskriver organisering, styrning och ledning av de skolsociala teamen. Modellen för organisering, styrning och ledning av teamen utgår ifrån central styrning inom ramen för ett delat ägandeskap mellan berörda nämnder. En central ledning med en ansvarig chefsfunktion skapar goda förutsättningar för likvärdighet i arbetet såväl som för uppföljning och utvärdering av arbetet. Arbetsgruppen har tillsatt en referensgrupp med rektorer, samt en referensgrupp för professionsstöd är under uppbyggnad. I årsskiftet 2024/2025 befinner sig teamen i en uppstartsfas.</p>	

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad är en attraktiv och inkluderande arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämnden bidrar till kommunfullmäktigemålet genom att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv som bidrar till att medarbetare vill och orkar stanna kvar i yrket ett helt yrkesliv. Dessa förutsättningar kan handla om allt från arbetsmiljö, arbetstid, bemanningsfrågor, återhämtning, kompetensförsörjning, arbetsorganisation eller arbetets innehåll. Grundskoleförvaltningen arbetar partsgemensamt med de fackliga organisationerna för att upprätthålla en god arbetsmiljö på varje skola.

Under 2024 har andelen tidsbegränsade anställningar minskat något från helåret 2023 och det är andelen tidsbegränsade anställningar bland männen som minskat. Andelen arbetade timmar som utgörs av timanställda

är en ny indikator för 2024 och den visar att andelen ökat från 3,6% för 2023 till 4,0% för 2024. Korttidssjukfrånvaron, som också är en ny indikator, har däremot minskat jämfört med 2023 och ligger nu på 2,5%.

För rapportering av tillbud och arbetsskador används systemet Agera, och för 2024 har det rapporterats in 1402 tillbud. Av dem handlar 73 om hot och rån (hot och rån ligger i samma kategori). Det har rapporterats in 356 arbetsskador varav 123 har hot/våld/rädsla/chock (de 4 situationerna ligger i samma kategori) som orsak.

Förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har också identifierat ett antal områden som verksamheten behöver utveckla. Dessa är:

- Att utveckla och arbeta med de 8 friskfaktorerna inom hela förvaltningen
- Att fortsätta utveckla samarbetet mellan stabsavdelningarna för att underlätta arbetet för chefer och medarbetare ute i verksamheterna
- Att utveckla systematiken kring att riskbedöma och åtgärda de kända risker som inte kan åtgärdas direkt, samt att följa upp att de får avsedd effekt och leder till förbättringar i arbetsmiljön samt ordna riktade utbildningar inom förvaltningen inom detta område.
- Att se över handlingsplan för hantering av rektors arbetssituation och arbetsmiljö

Varför blev det så?

Den utplanande elevökningen och efterföljande omställningsarbete är faktorer som behöver vägas in och som bedöms påverka till stor del när det gäller andelen tidsbegränsade anställningar. Minskningen indikerar även att skolornas arbete med bemanningsplanering ger resultat tillsammans med det partsgemensamma arbetet kring arbetstid, schema, återhämtning, arbetsorganisation, bemanning och arbetets innehåll. Den fortsatta minskningen i sjukfrånvaro kan härledas till en normalisering av sjukskrivningsnivåerna efter pandemiåren, men även där kan det partsgemensamma arbetet ha påverkat. Ökningen av andelen arbetade timmar som utgörs av timanställda kan troligen härledas till besluten om rekryteringspaus samt vakansprövning som gjort att verksamheter kan ha prioriterat timanställningar istället för längre tidsbegränsade anställningar. Att andelen ökat kan påverka kvaliteten i arbetet och arbetsmiljö negativt. Förvaltningen behöver därför fortsätta följa hur användandet av timanställda fortgår.

Troligtvis finns ett stort mörkertal vad gäller rapporteringen av incidenter som rör hot eller våld eftersom cirka 200 incidenter kopplat till hot/rån/rädsla/chock/våld rapporterades in under 2024, medan 26% svarade att de utsatts för hot eller våld i medarbetarundersökningen för 2023, sammanlagt 1385 personer. I medarbetarenkäten för 2024 fanns ingen sådan motsvarande fråga men däremot en fråga om i vilken utsträckning man fått hjälp och stöd när man blivit utsatt för hot eller våld i arbetet. Det genomsnittliga resultatet på den frågan var 4.0, utifrån

svarsskalan 1-5.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Satsningar som görs under 2025 kan förhoppningsvis göra att tillsvidareanställd personal kan behållas trots elevminskning inom vissa områden i staden. För att vara en god organisation och attraktiv arbetsgivare behöver Malmö stad fortsätta arbetet med att förbättra arbetsmiljön för ett hållbart arbetsliv samt erbjuda trygga anställningar.

Grundskoleförvaltningen har antagit en ny strategi i arbetet med arbetsmiljö för att stödja chefer. Arbete har utvecklats från att vara mer strategiskt till ett mer behovs-, situations- och verksamhetsinriktat stöd. Detta arbete fortsätter även nästa år.

Det ekonomiska förutsättningarna bedöms framåt vara något bättre vilket möjliggör satsningar som kan stärka uppfattningen om grundskoleförvaltningen som en attraktiv arbetsgivare. Hösten 2024 fattade bland annat förvaltningsledningen beslut om ett projekt kring friskfaktorer som ska pågå under 2025 och bedöms kunna leda till förbättrad arbetsmiljö.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på antalet tidsbegränsade anställningar har minskat under året vilket gjort att andelen trygga anställningar ökat. Att användandet av timanställda har ökat är dock en negativ utveckling. Den samlade bedömningen i övrigt är att förvaltningens arbete med målet går enligt plan och att inga större avvikelser kan konstateras under perioden.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på de utmaningar som finns men också utifrån att mycket arbete och många insatser kopplat till arbetsmiljön pågår och ska påbörjas, exempelvis strategi för arbetsmiljö och projektet om friskfaktorer. Den samlade bedömningen i övrigt är att förvaltningens arbete med målet går enligt plan och att inga större avvikelser kan konstateras under perioden eller förväntas under kommande år.

Indikator	Utfall
Andel tidsbegränsade anställningar (exklusive obehöriga lärare)	4 % (4 %) (6 %)

Indikator	Utfall
Avstämning Siffran visar ett medeltal av andelen tidsbegränsade anställningar under 2024. Utfallet visar att den nedåtgående trenden med minskande andel tidsbegränsade anställningar består samt att det är andelen tidsbegränsade anställningar bland männen som minskar. Män har dock fortsatt en högre andel tidsbegränsade anställningar än kvinnor.	
Andelen arbetade timmar som utgörs av timanställda	4 %
Avstämning Efter några års nedgång har andelen arbetade timmar som utgörs av timanställda ökat under 2024 och hamnar på 4,0 %. Siffrorna gäller till och med november 2024, uppdatering till och med december i systemet sker 1 februari.	
Korttidssjukfrånvaro	2,5 % (2,4 %) (2,6 %)
Avstämning Korttidssjukfrånvaron (upp till 14 dagar) har under pandemin legat högt men minskat sedan toppnoteringen 2020, och har minskat med 0,4 procentenheter sedan 2023. Korttidssjukfrånvaron ligger dock fortfarande över 2019-års nivå (2,19 %). Till skillnad från före pandemin ligger männen högre än kvinnorna i korttidssjukfrånvaro.	
Uppföljning av incidenter som rör våld och hot	Delvis uppnådd
Avstämning För rapportering av tillbud och arbetsskador används systemet Agera. För 2024 har det rapporterats in 1402 tillbud och av dem ligger 73 i kategorin orsak hot och rån. Det har rapporterats in 356 arbetsskador varav 123 ligger i kategorin orsak hot/våld/rädsla/chock.	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

En god kompetensförsörjning är en avgörande förutsättning för nämndens grunduppdrag och för att kunna bedriva en undervisning av god kvalitet.

Grundskoleförvaltningen har i flera år arbetat med denna utmaning som ett av förvaltningens prioriterade åtaganden för att öka andelen behörig personal i grundskoleförvaltningens verksamheter, ett arbete som kommer att fortsätta under mandatperioden.

Behörighetsstatistiken redovisas av Skolverket under april varje år och gäller då från oktober året innan. Siffrorna som presenteras i denna årsanalys är därför samma som redovisades i nämndens delårsrapport 2024. Behörigheten för lärare i grundskolan (83 %) och i fritidshem (43 %) tillsammans med andelen med pedagogisk högskoleutbildning inom fritidshem (54 %) har ökat sedan ifjol medan behörigheten minskat för lärare inom förskoleklass (89 %) och anpassad grundskola (14 %).

Som jämförelse av behörigheten inom grundskolan så har de kommunala skolorna i Stockholm stad 89 % legitimerade lärare med behörighet i minst ett ämne som de undervisar i. Motsvarande för Göteborgs stad är 85 % och för riket 82 %. När det gäller behörighet i anpassad grundskola ligger Malmö högre än både Stockholm, Göteborg samt riket.

Innan pandemin låg personalomsättningen högt inom grundskoleförvaltningen men sjönk och låg på drygt 9 % under pandemiåren. 2022 steg den igen till 12,5 % men sjönk sedan till 9,8 % för 2023 och hamnar för 2024 på 8,5 %. Personalomsättningen för män ligger högre (9,5 %) än för kvinnor (8,1 %).

Varför blev det så?

Förvaltningen har under ett antal år arbetat med åtagande kring kompetensförsörjning. Åtagandet avslutades hösten 2024 men arbetet kommer fortgå inom ramen för ordinarie arbete. Genom ett flertal behörighetshöjande insatser som till exempel Behörig på arbetstid och Uppdragsutbildning grundlärare fritidshem, har behörigheten hos lärarna ökat. Det har troligen bidragit till att behörighetsstatistiken inom grundskola och fritidshem ökat. Under året har dessutom omställningsarbetet lett till färre tidsbegränsade anställningar och därigenom har färre obehöriga lärare varit anställda.

Antalet elever och lärare inom anpassad grundskola har ökat mycket, sedan december 2018 har exempelvis elevantalet ökat från 328 till 593. Även om antalet lärare inom anpassad grundskola också har ökat så har förvaltningen inte kunnat rekrytera tillräckligt med behöriga lärare vilket gjort att andelen behöriga lärare har minskat inom anpassad grundskola.

Omställningsarbetet har även tillsammans med den avstannande elevökningen gjort att förvaltningen gått från att främst attrahera och rekrytera ny personal till att istället ha mer fokus på att behålla befintlig personal. I och med större konkurrens om lediga arbeten på arbetsmarknaden så blir rörligheten mindre, vilket också troligtvis bidragit till att personalomsättningen blivit lägre.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Grundskoleförvaltningen har fortsatt en rad projekt och strategiska satsningar igång som syftar till att säkerställa en god kompetensförsörjning framförallt med fokus på behöriga lärare. Åtagandet kompetensförsörjning avslutades under hösten men arbetet fortsätter och det gör även omställningsarbetet. Bedömningen är att andelen behöriga lärare kommer öka med tanke på förflyttningar av lärare inom förvaltningen där vakanser i större utsträckning tillsätts med behöriga lärare. En ny satsning för att öka behörigheten och kompetensen hos lärare inom svenska som andraspråk kommer även starta under 2025. 2024 är personalomsättningen för första gången på många år under 9%, men det krävs fortsatt arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder möjlighet till ett hållbart arbetsliv för att behålla personalen.

Under kommande år prognosticeras en minskning av antalet barn i grundskoleåldern och det påverkar behovet av personal inom grundskoleförvaltningen. Fortsatta behörighetshöjande insatser gör tillsammans med elevprognosen att det finns goda förutsättningar för att lärarbehörigheten inom grundskoleförvaltningen ökar ytterligare under mandatperioden, men även om behörigheten på många håll har ökat finns utmaningar. Nästan var femte lärare är inte behörig och enligt kompetensgapsanalysen från 2023 finns svårigheter att tillsätta behöriga lärare i framförallt MA/NO och inom slöjd samt grundlärare fritidshem och speciallärare inom anpassad grundskola.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Delvis uppnått

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har delvis uppnått.

Bedömningen baseras på att behörigheten för lärare i grundskolan samt i fritidshem har ökat medan behörigheten inom anpassad grundskola och förskoleklass har minskat. Den sammantagna bedömningen är att arbetet med kommunfullmäktigemålet under 2024 gått enligt plan och bedöms även fortsätta så under det kommande året.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas delvis leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på pågående insatser och den demografiska utvecklingen. På längre sikt görs bedömningen att det finns goda möjligheter att närma sig kommunfullmäktigemålet utifrån det minskande elevantalet och därigenom minskat rekryteringsbehov tillsammans med fortsatta behörighetshöjande insatser. Det ställer dock krav på fortsatt strategiskt arbete för att i synnerhet kunna minska de kvalitativa kompetensgapen inom vissa skol- och verksamhetsformer eller inom vissa ämnen, och insatserna kan behöva anpassas till de områden som har

störst gap. Under 2025 finns också pengar från kommunstyrelsens anslag som avser kompetenslyft och som därav kan användas till kompetensförsörjning.

Indikator	Utfall
Andel behöriga lärare i förskoleklass	89 %
Avstämning Statistik från Skolverket publiceras först i april och de nuvarande behörighetssiffrorna publicerades i april 2024 och gäller från oktober 2023.	
Andel behöriga lärare i grundskola	83 %
Avstämning Statistik från Skolverket publiceras först i april och de nuvarande behörighetssiffrorna publicerades i april 2024 och gäller från oktober 2023.	
Andel behöriga lärare i anpassad grundskola	14 %
Avstämning Statistik från Skolverket publiceras först i april och de nuvarande behörighetssiffrorna publicerades i april 2024 och gäller från oktober 2023.	
Andel behöriga lärare i fritidshem	54 %
Avstämning Statistik från Skolverket publiceras först i april och de nuvarande behörighetssiffrorna publicerades i april 2024 och gäller från oktober 2023.	
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshem	43 %
Avstämning Statistik från Skolverket publiceras först i april och de nuvarande behörighetssiffrorna publicerades i april 2024 och gäller från oktober 2023.	
Personalomsättning	8,5 %
Avstämning För helåret 2024 är grundskoleförvaltningens personalomsättning 8,5 %, vilket är en minskning sedan 2023 med 1,3 procentenheter. Personalomsättningen för män ligger högre (9,5 %) än för kvinnor (8,1 %).	

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ger en god och likvärdig service

Uppföljning av bidrag till kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Grundskolenämnden bidrar främst till kommunfullmäktigemålet genom sitt arbete med att tillhandahålla kvalitativa digitala tjänster och system, som ett led i arbetet med att ge stadens invånare service utifrån deras förutsättningar och behov. Indikatorerna kopplade till målet rör införandet av systemet Unikum samt Söka skola.

Införandet av Unikum, som är ett av tre system inom utbildningsnämndernas gemensamma projekt Modern systemmiljö, bedöms kunna bidra till att stärka medborgarservicen för stadens barn, elever och vårdnadshavare. Införandet av Unikum har genomförts enligt plan, bedömningen är att implementeringsarbetet överlag har fungerat bra.

Varje år måste barn och elever i Malmö som börjar förskoleklass eller högstadiet, där skolan inte redan har ett högstadium, ansöka om önskad skola. Grundskoleförvaltningen tillhandahåller en e-tjänst, Mitt skolval, som vårdnadshavare använder för att söka önskade skolor. Deltagandet i Söka skola ökade i år gällande både förskoleklass (96 %) och för årskurs 7 (98 %).

Varför blev det så?

Införandet av Unikum har följt den upprättade planen och tid och resurser har bedömts kunnat tillmötesgå de behov som uppstått under implementeringen. En bidragande orsak till detta har varit den samarbetsyta som använts för att ge stöd och kommunikation mellan skolor och förvaltning gällande implementeringen.

Söka skola blir allt mer etablerat och har även fler deltagande friskolor. En starkt bidragande faktor till det ökande deltagandet är riktade informationsinsatser. Samtliga elever som bjöds in till Söka skola fick en informationsfolder hemskickad. I områden där svarsfrekvensen historiskt sett varit låg har samarbete skett med både förskolor och skolor, som skickade ut riktad information till vårdnadshavare. För de som inte kunde ansöka via digitala kanaler eller hade frågor under ansökningsperioden kunde få hjälp vid fyra olika platser i staden. Sammantaget bedöms insatserna ha bidragit till att berörda elever och vårdnadshavare kunnat erbjudas en likvärdig och därmed rättighetsbaserad service.

Hur påverkar det arbetet med bidragen?

Införandet av Unikum avslutades 2024, men kommer fortsätta följa upp även under 2025. När det gäller Söka skola blir det en viss utmaning att bibehålla eller höja det redan höga deltagandet. Riktade informationsinsatser, både utifrån tidigare erfarenheter och eventuella framtida behov, bedöms vara fortsatt viktiga i arbetet.

Bedömning av bidrag till kommunfullmäktigemålet för året

 Uppnåatts

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet för 2024 har uppnåatts.

Bedömningen baseras på implementeringen av Unikum är genomförd och avslutad i enlighet med planeringen och bedöms fungera väl, samt att andelen sökande till Söka skola har ökat och ligger på en hög nivå.

Bedömning av förväntad förflyttning för mandatperioden

Bedömningen är att bidraget till kommunfullmäktigemålet förväntas leda till önskad förflyttning i riktning mot kommunfullmäktigemålet för mandatperioden.

Bedömningen baseras på att implementeringen av Unikum är genomförd och avslutad i enlighet med planeringen och bedöms fungera väl, samt att andelen sökande till Söka skola har ökat och ligger på en hög nivå. Sammantaget bedöms nämndens arbete bidra till att göra staden tillgänglig för alla.

Indikator	Utfall
Uppföljning av införandet av Unikum	Uppnådd
<p>Avstämning</p> <p>Införandet av den nya lärportalen Unikum i grundskoleförvaltningen har pågått under hela 2024 och har delats i faserna pilot, bredinförande och övergång. Projektgruppen har arbetat med att bygga kapacitet på skolorna och ett stort antal nyckelpersoner, administratörer och lärspridare i Unikum, har utsetts av skolornas rektorer för att vara ett stöd för skolans implementering. En samarbetsyta i Teams har skapats för support och kollegialt lärande och delande gällande den administrativa och pedagogiska användningen av systemet.</p> <p>Under januari till mars genomfördes en pilot på åtta skolor med syfte att testa och kvalitetssäkra data i Unikum samt utbilda skolornas nyckelpersoner. I april påbörjades bredinförandet och en utrullning av systemet till samtliga skolors pedagogiska och administrativa personal samt elever. Under våren har skolorna arbetat parallellt med att dokumentera i lärportalen InfoMentors system. Förvaltningsledningen beslutade om en rutin för Unikum med utgångspunkt i den beslutade rutinen för InfoMentor. Vid läsårsstart 2024/2025 påbörjades den sista fasen av införandet, övergången, och</p>	

Indikator	Utfall
<p>augusti lades även vårdnadshavare till i systemet. Från och med augusti har skolorna enbart arbetat med dokumentation och kommunikation med vårdnadshavare i Unikum enligt gällande rutin. Därmed har vårdnadshavares och elevers åtkomst till InfoMentor tagits bort. Personal ha haft fortsatt åtkomst till InfoMentor till och med höstterminens slut i väntan på att all dokumentation från InfoMentor skulle migreras över till Unikum. Införandet av Unikum har genomförts enligt plan och bedömningen av indikatorn anses därför vara uppnådd för perioden när det gäller införandet av Unikum.</p>	
Uppföljning av deltagandet i Söka skola	Uppnådd
<p>Avstämning Benämningen "deltagande" innefattar andelen av samtliga inbjudna elever vars vårdnadshavare antingen har lämnat in en giltig ansökan i Söka skola eller som innan beslut har tackat nej till kommunal skolplacering till följd av att eleven ska börja på en fristående skola eller på en skola utanför Malmö stad. Deltagande i förskoleklass: 96% av inbjudna. Årets deltagande i förskoleklass är högt jämfört med tidigare år. Deltagandet har ökat sedan förra året både i kategorin som lämnar in en ansökan (88% 2024 jämfört med 85% 2023) och i kategorin som tackar nej till skolplats i Söka skola (8% 2024 jämfört med 7% 2023). Deltagande i årskurs 7: 98% av inbjudna. Årets deltagande är högt jämfört med tidigare år. Deltagandet har ökat sedan förra året i kategorin som lämnar in en ansökan (96% 2024 jämfört med 92% 2023). Däremot har kategorin som tackar nej till skolplats i Söka skola minskat (1% 2024 jämfört med 3% 2023). Det minskade antalet som tackar nej till skolplats kan förklaras av att en fristående skola, som var den främsta anledningen till att elever i årskurs 7 tackade nej under Söka skola 2024, för första gången samordnade sin antagningsprocess med Söka skola. Det betyder att elever som förra året tackade nej på grund av antagning till denna skola i år istället gjorde en ansökan till skolan i Söka skola.</p>	

Redovisning av budgetuppdrag

Målområde - En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga

Grundskolenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden ges i uppdrag att, i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv

Under 2024 har grundskolenämnden tillsammans med fritidsnämnden och kulturnämnden haft i uppdrag av kommunfullmäktige att, i nära samarbete med civilsamhället, ta fram en samverkansmodell för att fler barn ska ha ett aktivt fritidsliv. Som en del i arbetet har befintlig samverkan mellan nämnderna kartlagts. Kartläggningen visar att det finns många goda exempel på samverkan på både förvaltningsövergripande nivå och på lokal nivå i verksamheterna. I analysen har områden identifierats som mellanrum där en fördjupad och formaliserad samverkan mellan nämnderna kan bidra till att fler barn får ett aktivt fritidsliv. Analysen visar även att flera av dessa mellanrum med fördel framåt kan hanteras i pågående processer i staden.

För att bättre synka arbetet och synliggöra gemensamma insatser, resultat och förflyttningar stärker nämnderna framåt samordningen i planering och uppföljning av budgetprocessen.

Resultatet av budgetuppdraget presenteras i sin helhet i ett särskilt ärende som går upp i respektive nämnd i slutet av mars för att därefter lämnas till kommunfullmäktige.

Målområde - En mer jämlik stad

Kommunstyrelsen ges, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, miljönämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, i uppdrag att stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnande insatser riktade mot barn och unga

Arbetet med budgetuppdraget inleddes under våren med inläsning kring ANDTS-området (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel), bland annat av den nationella ANDTS-strategin, stadskontorets tidigare inventering, dialog med länsstyrelsens ANDTS-samordnare och medarbetare tillhörande CTC-uppdraget (Communities That Care).

I samråd med berörda förvaltningar har kartläggningsenkäter tagits fram i syfte att inventera förebyggande insatser relaterat till ANDTS-området. Med hjälp av enkäterna har information under hösten samlats in från grundskoleförvaltningen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen,

arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt miljöförvaltningen. Även pågående insatser kopplade till CTC har kartlagts. I skrivande stund pågår ett arbete med att sammanställa resultaten av denna kartläggning. Kartläggningen har avgränsats till förebyggande insatser riktade till barn och unga.

Dialog har även förts med länsstyrelsens ANDTS-samordnare, medarbetare tillhörande Förebyggarsektionen på arbetsmarknads- och socialförvaltningen, vilka arbetar inom samverkansstrukturen SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) och VA Syd (angående narkotikaanalyser av avloppsvatten). Inför slutredovisningen av budgetuppdraget kan det bli aktuellt att kontakta berörda förvaltningars kontaktpersoner om det föreligger behov av följdfrågor eller förtydliganden kring de uppgifter som rapporterats in. Kontakt kommer även tas med fritidsförvaltningen, primärt relaterat till dopningsförebyggande insatser. Budgetuppdraget är planerat att slutredovisas i ett särskilt ärende det första kvartalet 2025.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettokostnad	-5 859 244	-5 874 949	15 705
Kommunbidrag	5 913 990	5 904 949	9 041
Resultat (budgetavvikelse)	54 746	30 000	24 746

Orsaker till årets resultat

Viktiga orsaker till årets resultat	Utfall
Befolkningsansvaret	47 360
Förvaltningsövergripande (inkl. avd. samordning och stöd)	14 360
Elevintäkter inom utbildningsområdena (inkl. engångsutbetalningar)	33 670
Lönekostnader inom utbildningsområdena	-16 510
Statsbidrag och övriga intäkter inom utbildningsområdena	114 380
Övriga kostnader inom utbildningsområdena	-138 514
Summa budgetavvikelser	54 746

Förändringar jämfört med delårsrapport

Viktiga förändringar jämfört med delårsrapport	Utfall
Befolkningsansvaret	27 360
Förvaltningsövergripande (inkl. avd. samordning och stöd)	4 360
Utbildningsområdena	-6 974
Summa förändringar	24 746

Investeringsram

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
	39 909	58 500	18 591

Verksamhetsmått

VERKSAMHETSMÅTT	Utfall	Budget	Avvikelse
Antal elever i grundskola inkl förskoleklass	41 036	41 350	-314
Antal elever i anpassad grundskola	609	593	16
Antal elever i fritidshem	18 329	18 597	-268

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Kommentar till utfall

Grundskolenämnden redovisar ett överskott om 54,7 mnkr för helåret 2024.

För 2023 var resultatet för grundskolenämnden en negativ avvikelse om 42,7 mnkr, och flera skolområden hade då obalanser i sina budgetar. Inför 2024 hade grundskolenämnden ett effektiviseringskrav i sin tilldelning av kommunbidrag från kommunfullmäktige med 1%, motsvarande 59 mnkr. Vidare så innehöll grundskolenämndens nämndsbudget för 2024 ett tilläggsyrkande som gjorde gällande att grundskolenämnden i samband med ekonomisk prognos 2024 skulle återkomma till nämnden med en handlingsplan för hur de skolor som prognostiserar ett underskott ska hålla en budget i balans. Antalet elever, som under tidigare år ökat kontinuerligt, började också minska för flera skolor under 2023 och 2024.

Som en konsekvens av detta infördes under våren en tillfällig paus av extern rekrytering och ett antal medarbetares tjänster blev föremål för omställning. Förvaltningen uppmanade även till ökad restriktivitet kring inköp och investeringar i alla led. Handlingsplaner upprättades för de enheter som inte prognosticerades att ha en budget i balans vid årets slut. Personalkostnaderna ligger nu mer i linje med den budgeterade nivån än tidigare.

Kommunbidraget till grundskolenämnden innehöll ett effektiviseringskrav i tilldelningen 2024, men kommunstyrelsen tog under årets gång sex tilläggsbeslut om utökning av nämndens kommunbidrag, vilket innebar att grundskolenämnden under året totalt fick ett utökat kommunbidrag om 79,3 mnkr fördelat på fyra olika utökningstillfällen. Det är drygt 20 mnkr mer än vad effektiviseringskravet var på. Förutom 6,5 mnkr för arbetet med unga i risk så var alla pengar tillfälliga för 2024 och alltså inga pengar som skolorna kunde anställa medarbetare för. Hade förutsättningarna för nämndsbudget 2025 varit kända för verksamheten tidigare under 2024 så hade skolorna kunnat ta mer långsiktiga beslut, men eftersom förutsättningarna blir kända först sent på hösten och nämndsbudgeten för kommande år tas i december blir det svårt för verksamheterna att använda pengarna för 2024 till det som de egentligen hade velat. Vidare så har intäkterna för statsbidrag till skolorna varit högre än budgeterat vilket bidrar till den positiva avvikelsen.

För befolkningsansvaret har både kostnaderna varit lägre än budgeterat samtidigt som intäkterna varit högre än budgeterat. De lägre kostnaderna beror framförallt på att det varit färre elever inskrivna än budgeterat, vilket gör att befolkningsansvaret betalat ut grundbelopp för färre elever än tänkt. De högre intäkterna beror framförallt på en efterkontroll av fritidshemsavgifterna som avser tidigare perioder.

De förvaltningsövergripande avdelningarna har haft lägre kostnader bland annat på grund av en försening av implementering av modern systemmiljö.

Personalkostnaderna har varit lägre än budgeterat. Här har även kostnader för återbetalning av statsbidrag bokförts.

Kommunbidrag

Grundskolenämnden tilldelades ett kommunbidrag på 5 836 699 tkr av kommunfullmäktige i budget 2024. Kommunbidraget förändrades sedan med sex olika tilläggsbeslut vid fyra olika tillfällen under årets gång. Totalt sett ökade kommunbidraget med 79,3 mnkr under årets gång enligt nedan tilläggsbeslut.

- Kommunstyrelsen utökade kommunbidraget med 10 mnkr för utökad krisstödjande och konflikthanterande arbete under 2024 (STK-2024-97).
- Kommunstyrelsen utökade kommunbidraget för 2024 med 1,25 mnkr med anledning av en satsning på ökad trygghet och stärkt delaktighet i socioekonomiskt utsatta områden samt lokal utveckling (STK-2024-194).
- Kommunfullmäktige tilldelade grundskolenämnden 6,5 mnkr för år 2024 för utökad arbete med unga i risk (STK-2024-494).
- Kommunstyrelsen utökade grundskolenämndens kommunbidrag med 51 mnkr i samband med ekonomisk prognos 2024 (STK-2024-138).
- Kommunstyrelsen utökade grundskolenämndens kommunbidrag för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism med 1,5 mnkr (STK-2022-1455).
- Kommunstyrelsen utökade grundskolenämndens kommunbidrag med drygt 9 mnkr efter erhållet statsbidrag för att minska negativa effekter av inflationen (STK-2024-1095).

Det slutliga kommunbidraget för 2024 blev därmed 5 913 990 tkr.

Befolkningsutveckling

Utfall antal folkbokförda individer 6 - 15 år

Utfall 31/12 2023 SCB	Förändring under 2024	Utfall 31/12 2024	Årsgenomsnitt	Årsgenomsnitt i budget 2024	Differens mot budget
41 981	-83	41 898	41 923	42 143	-220

Antalet folkbokförda individer 6 - 15 år minskade under året med 83 individer. I befolkningsprognosen över folkbokförda individer som låg till grund för grundskolenämndens resurstilldelning i budget 2024 beräknades antalet individer 6 - 15 år i genomsnitt till 42 143. Utfallet för året blev 41 923, vilket är 220 elever färre än vad befolkningsprognosen förutsåg. Det betyder att grundskolenämnden fått pengar för att tillgodose relevant verksamhet för fler individer än vad som faktiskt varit folkbokförda i kommunen under årets gång.

Utfall antal elever

Prognosen i delårsrapporten för antalet platser i grundskola och förskoleklass var 41 078 och utfallet blev 41 036, vilket är 42 platser färre än prognostiserat. För hela året innebär det 314 färre platser än budgeterat. Av de 314 färre platserna i utfallet jämfört med budget avser 61 platser förskoleklass.

Av det totala antalet elever hade 6 222 elever plats i fristående grundskola och förskoleklass, vilket är 70 färre elever jämfört mot budget. Andelen elever i fristående verksamhet uppgick till 15,2 procent inom grundskoleverksamheten. Antalet elever med skolgång i annan kommun eller hos statliga utförare blev 330 vilket är 53 elever färre jämfört mot budget. Antalet elever från annan kommun i Malmös grundskolor och skolor för anpassad grundskola blev 9 färre jämfört mot budget. Även elever i fritidshem från annan kommun blev 4 färre än budget.

Inom anpassad grundskola prognosticerades med 13 elever fler än budget, men här blev avvikelserna 16 fler elever. Antalet elever i anpassad grundskola uppgick därför till 609 elever.

Antalet platser i fritidshem blev lägre än i prognosen. I prognosen beräknades volymerna till 259 färre än budget men volymerna blev 268 färre än budget. För helåret uppgick andelen barn i fritidshem till 63,4% vilket är något högre än den prognosticerade andelen i delårsrapporten.

Nyanlända elever

Under 2024 skrevs 470 nyanlända elever in i Malmös grundskolor, vilket kan jämföras med 572 elever 2023 och 852 individer för 2022. Av de 470 eleverna var det 28 elever som omfattades av massflyktsdirektivet, vilket kan jämföras med 17 elever för 2023.

Utfall befolkningsansvar

Befolkningsansvaret redovisar en positiv budgetavvikelse för perioden på 47,4 mnkr, vilket är 27,4 mnkr mer jämfört med prognosen i delårsrapporten. Budgetavvikelsen är positiv eftersom befolkningsansvaret under året både haft lägre kostnader och högre intäkter än budgeterat.

De lägre kostnaderna beror framförallt på att det varit färre elever än budgeterat i både de kommunala och de fristående skolorna, inklusive fritidshem, vilket innebär att befolkningsansvaret köpt färre platser än vad det varit avsatt medel för i budgeten. Summan motsvarar drygt 20 mnkr. Trenden har varit likadan i de tidigare uppföljningsrapporterna under 2024, men skillnaden är större för höstterminen än vad det var under våren. Kostnaderna för platser i andra kommuner är också lägre än budgeterat eftersom färre elever än planerat gick i skola i annan kommun. Även kostnaderna för skolskjuts har under året varit lägre än budgeterat. Färre nyanlända elever än budgeterat innebär också en lägre kostnad för befolkningsansvaret då skolor som tar emot nyanlända elever får en extra ersättning.

De högre intäkterna beror framförallt på att befolkningsansvaret fått en

intäkt på 11 mnkr för efterkontroll av fritidshemsavgifter som avser föregående år. Fler elever som bor i en annan kommun än Malmö har gått i en kommunal skola i Malmö än budgeterat, vilket gjort att befolkningsansvaret kunnat fakturera hemkommunerna för elevernas grundbelopp i större utsträckning än vad som var planerat, vilket också ger en högre intäkt än budgeterat. Vidare så har intäkterna från statsbidrag varit något högre än budgeterat, bland annat för papperslösa barn.

Verksamheten/Produktionen

Sammantaget för utbildningsområdena och samtliga förvaltningsövergripande verksamheter, inklusive före detta avdelningen för samordning och stöd, uppvisas för perioden en positiv avvikelse om 7 mnkr. Personalkostnaderna har varit högre än budgeterat och det har gjorts mer inköp än vad som var planerat i budgeten, men det har möjliggjorts av att intäkterna blivit högre än budgeterat.

Utfallet är totalt sett 3 mnkr lägre jämfört med prognosen i delårsrapporten, där utbildningsområdena har använt mer pengar än prognostiserat och de förvaltningsövergripande verksamheterna mindre. Nedan redogörs utfallet för mer i detalj.

Utbildningsområde A - E

Antal elever

Volymen egen verksamhet	Utfall 2024	Budget 2024	Diff
Grundskola inkl. förskoleklass	34 773	34 973	-199
Fritidshem	15 476	15 514	-37
Anpassad grundskola	571	563	8
Totalt egen produktion	35 344	35 536	-191

I Malmös egna kommunala verksamheter uppgick antalet elever i förskoleklass och grundskola i genomsnitt till 34 773, vilket är 199 färre jämfört mot budget. I Malmös egen verksamhet uppgick antalet elever i anpassad grundskola i genomsnitt till 571, vilket är 8 elever fler än i budget. I Malmös egen verksamhet uppgick antalet elever i fritidshem till 15 476, vilket är 37 färre än budget.

Utfall utbildningsområdena A-E

Sammantaget för utbildningsområdena uppvisas för året en negativ avvikelse om 7 mnkr. Precis som i delårsrapporten så är intäkterna högre än personalkostnaderna och de övriga kostnaderna trots att både personalkostnaderna och de övriga kostnaderna varit högre än budgeterat.

Sedan delårsrapporten har intäkterna för eleverna i de kommunala

grundskolorna ökat med 50,4 mnkr på grund av två engångsutbetalningar som föranletts av två utökningar av kommunbidraget (efter beslut av kommunstyrelsen i samband med Ekonomisk prognos och efter att staden mottagit statsbidrag för att dämpa negativa effekter av inflationen). Därför är intäkterna för elever högre på totalen än budgeterat, trots att skolorna totalt sett haft färre elever inskrivna än de budgeterat för.

Intäkterna för statsbidrag har varit betydligt högre än budgeterat, vilket även förutspåddes i delårsrapporten. Den största avvikelsen är statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden, där tilldelningen blev 22,8 mnkr högre än budgeterat. Skolverket avgör vilka skolor som ska avses och vilket totalbelopp som ska tilldelas respektive huvudman. Statsbidraget delas ut läsårsvis vilket gör att förvaltningen inte vet den kommande ramen när nämndsbudgeten beslutas. Den näst största avvikelsen är statsbidrag för vissa inköp av läromedel där inköp ska göras för minst samma belopp som statsbidraget är i storlek. Den tredje största avvikelsen är statsbidrag för utökning av speciallärare, där skolorna inte budgeterade någon intäkt men där statsbidraget uppgick till 12 mnkr kronor. Längre fram i årsanalysen finns en längre tabell som redogör för de statsbidrag som nämnden mottagit 2024.

Eftersom det har tillkommit extra intäkter, och eftersom prognosen sedan delårsrapporten gjort gällande att det funnits överskott på befolkningsansvaret och övergripande funktioner, har det funnits möjligheter för skolorna att använda mer pengar än budgeterat under hösten. Framförallt så är det diverse nödvändiga inköp som gjorts, till exempel läromedel och personaldatorer inför att många av de befintliga personaldatorerna inte var kompatibla för en stadsövergripande obligatorisk övergång till ett uppdaterat operativsystem under 2025. Personalkostnaderna har också kunnat vara högre än budgeterat. De hade kunnat vara ännu högre totalt sett, men eftersom skolorna inte vet sina budgetförutsättningar för nästkommande år förrän relativt sent under kalenderåret kan det vara ekonomiskt riskabelt att anställa innan skolan känner till sina förutsättningar inför kommande kalenderår. Vidare så ser förutsättningarna olika ut på olika skolor, framförallt beroende på skolans elevunderlag, där en del skolor är i en anpassningsfas i förhållande till sitt aktuella elevunderlag.

Nedan visas utfall och budgetavvikelse per utbildningsområde.

Utbildningsområde A

Område A	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ersättningar elever	821 624	826 089	4 465
Övriga intäkter	24 283	32 881	8 598
Bidrag	97 428	118 756	21 328
Summa intäkter	943 335	977 726	34 391
Lönekostnader	-540 583	-546 321	-5 737
Po-pålägg	-247 317	-247 304	13

Område A	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Summa personalkostnader	-787 900	-793 624	-5 724
Övriga kostnader	-155 435	-184 956	-29 522
Summa övriga kostnader	-155 435	-184 956	-29 522
Resultat	0	-855	-855

Utbildningsområde B

Område B	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ersättningar elever	668 703	678 276	9 573
Övriga intäkter	22 807	29 624	6 817
Bidrag	69 686	83 592	13 906
Summa intäkter	761 197	791 493	30 296
Lönekostnader	-422 327	-426 458	-4 132
Po-pålägg	-193 214	-193 289	-75
Summa personalkostnader	-615 541	-619 747	-4 206
Övriga kostnader	-145 656	-166 832	-21 176
Summa övriga kostnader	-145 656	-166 832	-21 176
Resultat	0	4 914	4 914

Utbildningsområde C

Område C	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ersättningar elever	833 168	835 563	2 396
Övriga intäkter	18 058	21 977	3 919
Bidrag	104 425	128 350	23 925
Summa intäkter	955 651	985 891	30 240
Lönekostnader	-544 277	-538 778	5 499
Po-pålägg	-249 007	-244 470	4 536
Summa personalkostnader	-793 284	-783 248	10 035
Övriga kostnader	-162 367	-196 377	-34 010
Summa övriga kostnader	-162 367	-196 377	-34 010
Resultat	0	6 265	6 265

Utbildningsområde D

Område D	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ersättningar elever	719 632	722 089	2 457
Övriga intäkter	13 830	17 750	3 920
Bidrag	80 449	92 604	12 154
Summa intäkter	813 912	832 443	18 531
Lönekostnader	-463 640	-467 615	-3 976
Po-pålägg	-212 115	-211 779	336
Summa personalkostnader	-675 755	-679 394	-3 640
Övriga kostnader	-138 157	-164 568	-26 412
Summa övriga kostnader	-138 157	-164 568	-26 412
Resultat	0	-11 520	-11 520

Utbildningsområde E

Område E	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Ersättningar elever	652 995	667 172	14 177
Övriga intäkter	8 145	17 735	9 589
Bidrag	79 917	90 759	10 842
Summa intäkter	741 057	775 665	34 608
Lönekostnader	-419 687	-430 026	-10 339
Po-pålägg	-192 007	-194 650	-2 643
Summa personalkostnader	-611 694	-624 676	-12 982
Övriga kostnader	-129 364	-156 770	-27 406
Summa övriga kostnader	-129 364	-156 770	-27 406
Resultat	0	-5 780	-5 780

Förvaltningsövergripande avdelningar

De förvaltningsövergripande avdelningarna innefattar de verksamheter som inte är utbildningsområdena eller befolkningsansvaret, alltså stabsavdelningarna och avdelningen för stöd och utveckling (som tidigare var två avdelningar; avdelningen för samordning och stöd samt utvecklingsavdelningen). Totalt sett visar avdelningarna en positiv avvikelse om 14,4 mnkr i jämförelse med budget. Ett av tilläggsyrkandena i nämndsbudgeten 2024 var att förvaltningen under året skulle planera för och möjliggöra ytterligare effektiviseringar på förvaltningsnivå. Det har bland annat gjorts genom att berörda verksamheter anpassat sig till de budgetförutsättningar som antogs i samband med nämndsbudgeten 2024, där antalet årsarbetare minskade med 10,5 heltidstjänster inom central administration och myndighetsutövning. I övrigt har den paus av extern

rekrytering som gällde under våren även gällt inom de förvaltningsövergripande verksamheterna.

De verksamheter inom de förvaltningsövergripande avdelningarna som tidigare tillhörde avdelningen för samordning och stöd har sammantaget en positiv avvikelse i jämförelse med budget om 2 mnkr. Prognosen i delårsrapporten var att budgeten skulle vara i balans. Språkcentralen, där bland annat modersmålsenheten ingår, har en negativ avvikelse om 4 mnkr jämfört med budget. Det beror dels på lägre intäkter än budgeterat då färre gymnasieelever läst modersmål och studiehandledning än budgeterat, dels på att inköpskostnaderna för övriga kostnader har varit högre än budgeterat. Personalkostnaderna har varit i balans. Inom elevhälsan finns en positiv avvikelse med anledning av att pengar tillförts för att starta upp de skolsociala teamen, och där har intäkterna varit större än kostnaderna då rekrytering pågått.

De övriga förvaltningsövergripande verksamheterna har en positiv avvikelse på 12,4 mnkr. Inom de förvaltningsövergripande verksamheterna förklaras överskottet bland annat av vakanta tjänster som uppstått vid uppsägningar eller sjukskrivningar och där ersättare inte har rekryterats in i samma omfattning som medarbetare lämnat. Det finns även överskott inom digitalisering och systemhantering, där modern systemmiljö visar en avvikelse om 8,6 mnkr på grund av förseningar i implementeringen av projektet.

Resultatet inkluderar en återbetalning på 3 mnkr som avser tilldelade medel som grundskolenämnden fick 2023 som ett statsbidrag för utökning av speciallärare. Eftersom beloppet avser ett bokslut som redan är stängt har kostnaden bokförts inom de förvaltningsövergripande avdelningarna och inte inom utbildningsområdena.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Grundskoleförvaltningen har för 2024 en positiv avvikelse med 18,6 mnkr i förhållande till nämndens investeringsram som uppgick till 58,5 mnkr. Totalt har förvaltningen investerat för 39,9 mnkr varav 24,9 mnkr är centralt finansierade investeringar som är kompensationsgrundande för den enskilda skolan. Dessa investeringar kan till exempel avse uppstart av nya skolplatser och arbetsmiljöåtgärder.

Investeringar som görs på skolorna och som inte är kompensationsgrundande uppgick för 2024 till 13,7 mnkr.

Förväntad utveckling kommande år

Minskande antal elever i grundskoleålder

Under flera år har ökningen av antalet elever i grundskolan varit stor i Malmö. Nu prognosticeras istället en minskning av det totala antalet elever i förskoleklass och grundskola, 2024 års befolkningsprognos visar på en snabbare minskning än tidigare prognoser. Den demografiska utvecklingen ser dock olika ut i olika delar av staden.

Att elevantalet minskar påverkar verksamhetens planeringsförutsättningar i hög grad, bland annat eftersom demografiersättningen utgör en central del av både nämndens och enskilda skolors budget. Det medför också delvis nya strategiska ställningstaganden för lokalplanering och en utökad flexibilitet i lokalutnyttjande. Nämnden behöver planera för att lämna tillfälliga lokaler och externa inhyrningar, och i övrigt anpassa och omstrukturera skolkapaciteten efter behov. Den tidigare kraftiga elevökningen har även medfört att kompetensförsörjning har varit en stor utmaning för nämndens verksamheter. Grundskoleförvaltningen har under flera år arbetat med kompetensförsörjning som ett prioriterat åtagande, framförallt med syftet att attrahera och rekrytera personal. När elevökningen nu börjar minska, riktas istället fokus mot att behålla och utveckla befintlig personal.

Långsiktigt systematiskt kvalitetsarbete för ökad måluppfyllelse och likvärdighet

I det systematiska kvalitetsarbetet identifierar verksamheten årligen verksamhetens styrkor och utmaningar, och planerar sitt utvecklingsarbete. Förvaltningens åtaganden utgår från de slutsatser som dras i den övergripande analysen och förvaltningens kvalitetsrapport. Förvaltningen planerar att under läsåret 2024/25 arbeta med ett åtagande om att utveckla elevernas läsförmåga och läsförståelse. Åtagandet pågår till december 2026. Utöver det fortsätter utvecklingsarbetet kopplat till tidigare åtaganden om matematik och svenska som andraspråk. Annat viktigt utvecklingsarbete, som på sikt syftar till att skapa bättre förutsättningar för verksamheten att bedriva sitt grunduppdrag och därmed ökad måluppfyllelse och likvärdighet, rör bland annat tillgänglig lärmiljö och organisering av och arbetssätt i förvaltningens stödfunktioner.

Tendens till ökande nationell styrning

Grundskolenämndens verksamhet styrs till hög grad av nationella styrdokument och nationella beslut inom skolområdet har fortsatt en stor påverkan på nämndens verksamhet. Det finns flera tecken på en ökande nationell styrning av skolväsendet. Under de senaste åren har det till exempel tagits fram ett nationellt kvalitetssystem och nationella kvalitetsdialoger mellan stat och huvudmän har införts. 2024 presenterade Skolverket också förslag på ett nationellt professionsprogram, som innehåller en nationell struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärare och förskollärare samt ett nationellt meriteringssystem. Dessutom pågår ett

flertal nationella utredningar som kan komma att ha en avgörande inverkan på skolväsendet. Kommande år väntas till exempel slutbetänkande från utredningar som rör en nationell skolpengsnorm och likvärdiga betyg och meritvärden.

Resultaträkning

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Bidrag	641 791	547 750	94 041
Övriga intäkter	5 462 751	5 411 569	51 182
Totala intäkter	6 104 542	5 959 319	145 223
Lönekostnader	-2 727 855	-2 716 744	-11 111
PO-Pålägg	-1 235 240	-1 241 763	6 523
Övriga personalkostnader	-4 847	-72	-4 775
Totala personalkostnader	-3 967 942	-3 958 579	-9 363
Lokal- och markhyror	-843 292	-843 831	539
Övriga kostnader	-7 094 926	-7 014 083	-80 843
Avskrivningar	-54 371	-53 607	-764
Totala övriga kostnader	-7 992 589	-7 911 521	-81 068
Nettokostnad exkl. finansnetto	-5 855 989	-5 910 781	54 792
Kommunbidrag	5 913 990	5 913 990	0
Finansiella intäkter	22	0	22
Finansiella kostnader	-3 276	-3 209	-67
Resultat	54 747	0	54 747
Nettokostnad	-5 859 243	-5 913 990	54 747

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Utfall (tkr)
Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	252
Lönebidrag	Arbetsförmedlingen	6 785
Sjuklön	Försäkringskassan	1 721
Skapande skola samt litteraturbidrag	Kulturrådet	6 734
Asylsökande barn i förskola/skola	Migrationsverket	5 330
Kunskapsbidraget (tidigare Likvärdig skola)	Skolverket	273 053
Arbetsmiljö lärare socioekonomiskt utsatta områden	Skolverket	85 461
Lärarlönelyftet	Skolverket	49 318
Momsbidrag	Skolverket	48 306
Karriärtjänster	Skolverket	40 837
Maxtaxa förskola/fritidshem	Skolverket	31 452
Speciallärare personalförstärkning	Skolverket	12 383
Inköp vissa läromedel	Skolverket	18 122
Lärarassistenter	Skolverket	12 278
Läxhjälp	Skolverket	4 631
Spetsutbildning	Skolverket	4 581
Fortbildning för lärare/förskoleklass	Skolverket	3 918
Statsbidrag för lovskola	Skolverket	2 969
Inköp av litteratur	Skolverket	2 534
Papperslösa	Skolverket	1 658
Akutsolor	Skolverket	1 438
Skolsociala team	Skolverket	1 344
Övrigt	Skolverket	2 150
Sjukhusolor samt insatser skolor	Specialpedagogiska skolmyndigheten	6 017
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa	623 272

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Utfall (tkr)
Schablonintäkt statsbidrag flyktingar	Migrationsverket	8 734
Donationsmedel	Diverse donationsfonder	2 978

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Utfall (tkr)
Trygghetsskapande åtgärder	Socialstyrelsen	1 250
Verksamhetsförlagd utbildning/partnerskolor	Universitet/Högskolor	2 754
Diverse bidrag	Diverse	2 803
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	18 519

Totalt sett uppgår intäkterna från statsbidrag till 641,8 mnkr, vilket är 94 mnkr mer än budgeterat. De flesta statsbidrag tillfaller skolorna och är därför redovisade i utbildningsområdenas resultaträkningar. Den största avvikelserna är statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden, där tilldelningen blev 22,8 mnkr högre än budgeterat då Skolverket beslutat att utöka antalet Malmöskolor som får ta del av statsbidraget.

För 2024 så sökte skolorna statsbidrag för utökning av speciallärare och blev beviljade 22,7 mnkr. Vid en kontroll över hur utökningen faktiskt blivit kunde det konstateras att skolorna inte utökat med speciallärare i den omfattningen som var nödvändig för att behålla alla bidragspengarna, och därför betalades drygt 10 mnkr tillbaka till Skolverket under 2024. Siffran i tabellen visar nettot efter att pengar betalats tillbaka. Även inom utbildningsområdenas resultaträkning är det rätt summa som angetts som intäkt.

Ett återbetalningskrav gällande statsbidraget för inköp av vissa läromedel år 2023 mottogs under 2024 och den kostnaden är därför bokförd under 2024. Beloppet i tabellen ovan avser tilldelningen för året bidragsåret 2024.

I tabellen med de riktade statsbidragen så innehåller raden "Övrigt" statsbidrag från Skolverket vars storlek understeg 500 tkr per bidrag. Några exempel på statsbidrag som ingår där är statsbidrag för förstärkt elevhälsa, fortbildning i specialpedagogik, praktisknära forskning och OB-omsorg.

Återkoppling på nämndens tilläggsyrkanden i samband med budget 2024

I samband med att nämndsbudgeten för 2024 godkändes av nämnden tillkom fyra tilläggsyrkanden, där två av dem redan behandlats under 2024. Återkoppling kring de två kvarstående punkterna följer här. Även en uppföljning av utökningen av kommunbidraget för krisstödande och konflikthanterande arbete följer.

Tilläggsyrkanden

Grundskolenämnden gav grundskoleförvaltningen i uppdrag att *"under året planera för och möjliggöra ytterligare effektiviseringar på förvaltningsnivå i syfte att kunna omarbeta förslag till fördelning avseende maxbelopp och kunskapsbidrag så att förslag på fördelning får lägre påverkan på högindekskolor och kan genomföras över tid, samt möta förändringar i befolkningsprognosen."*

Inför nämndsbudget 2024 gjordes vissa förändringar i tilldelningsprinciperna för det interna tilläggsbeloppet, även kallat maxbeloppet, och för kunskapsbidraget. Inför nämndsbudget 2025 gjordes en översyn av dessa fördelningar och förvaltningen fann ingen anledning att justera fördelningsprinciperna inför det nya budgetåret. Andelen av kunskapsbidraget som fördelas enligt socioekonomiska faktorer är samma andel som används vid fördelning av strukturersättning kontra grundersättning. Vidare så har den totala tilldelningen av kunskapsbidraget för Malmös kommunala grundskolor ökat till 2025 jämfört med 2024.

Grundskolenämnden gav även grundskoleförvaltningen i uppdrag att *"genomföra en genomlysning av den kommuncentrala reviderade hyressättningens påverkan på friskolorna och återkomma till nämnden med förslag på eventuella förändringar i syfte att säkerställa likvärdiga förutsättningar mellan kommunala och fristående huvudmän."*

Från och med 1 januari 2024 har Malmö stad infört en ny enhetlig internhyresmodell där hyran för lokalnyttjande nämnder bättre ska spegla de faktiska kostnader kommunen har för lokalerna. Modellen ska också skapa förutsättningar för ett rationellt fastighetsäggande samt möjliggöra styrning för att främja agerande som leder till lägre lokalkostnader för Malmö stad. För grundskolenämnden innebar bytet av internhyresmodell en minskning av lokalkostnaderna 2024 jämfört med lokalkostnaderna 2023. Utgångspunkten för bidrag på lika villkor är att fristående verksamheter ska ersättas för alla de kostnader som den kommunala huvudmannen har. Tidigare har fristående verksamheter ersatts med ett något högre belopp än den faktiska kostnaden som kommunen har för grundskolans lokaler.

Grundskolenämndens lokalkostnad minskade med ca 7 miljoner kronor 2024 jämfört med 2023, från cirka 850 miljoner till cirka 843 miljoner kronor. Till nämndsbudgeten 2025 ökade hyreskostnaden igen till följd av att nya

objekt tillkommit, vilket ökar hyresersättningen till fristående huvudmän till 2025.

Återkoppling angående utökat kommunbidrag för krisstödjande och konflikthanterande arbete

Kommunstyrelsen utökade grundskolenämndens kommunbidrag med 10 mnkr för utökat krisstödjande och konflikthanterande arbete under 2024 (STK-2024-97). Av de 10 mnkr fördelades 1,6 mnkr till de fristående skolorna i form av en engångsutbetalning. De resterande 8,4 mnkr fördelades inom de kommunala skolorna, där det gjordes en fördelning med en klumpsumma till vissa utvalda skolor som förvaltningen ansåg hade störst behov av pengarna. Pengarna har framförallt gått till personalkostnader för att säkerställa studiero. Totalt tog 18 skolor del av satsningen.

Sammanfattande redogörelse för uppföljning av privata utförare

Enligt kommunallagen ska kommuner kontrollera och följa upp verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare. Grundskolenämnden har inga privata utförare, därför görs ingen uppföljning inom området.

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Hur har tilldelade medel för Ökad trygghet och stärkt delaktighet i socialt utsatta områden och lokal utveckling använts under året?

Kommunfullmäktige har i budget 2024 avsatt medel till insatser för ökad trygghet och stärkt delaktighet i socialt utsatta områden och lokal utveckling. Kommunstyrelsen förfogar över dessa medel och fattade i mars beslut om kommunbidrag till ett antal nämnder för sådana insatser (STK-2024-124).

Syftet med insatserna är att bidra till att öka måluppfyllelsen för kommunfullmäktigemålen "Malmö stad arbetar för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor" och "Malmö stad arbetar för att stärka det förebyggande arbetet och minska brottsligheten".

Grundskolenämndens ansökan gällde insatser inom Pedagogisk Inspiration Malmö (PI), som är en gemensam enhet för samtliga tre utbildningsnämnder. Nämnden ansökte om drygt 3 mnkr för flera olika insatser och beviljades 1,25 mnkr:

- Fortsatt arbete med First LEGO - har genomförts under året och avslutades med en regionaltävling. Arbetet har varit väldigt uppskattat av personal och barn/elever.
- Fortsatt samarbete med Malmö universitet kring barns och ungas (o)hälsa - inspelning av film för att sprida innehållet från en tidigare rapport, som var en metaanalys/översikt över hur det ser ut nationellt och internationellt kring barns hälsa. I januari 2025 blev rapport två klar, som bland annat belyser hur personal i olika delar av organisationen uppfattar och ser på hälsofrämjande arbete. Förhoppningen är att det även kan spelas in filmer för att sprida resultatet av forskningen som inspiration för fortsatt utvecklingsarbete kring att öka barns hälsa.
- Utveckling och förstärkning av kunskapsalliansen MUVAH (Malmöungdomars väg till arbete genom högre studier) firade 10-årsjubileum under året och släppte sin mest omfattande rapport hittills. Rapporten består av tre delstudier, den första är en historisk tillbakablick, den andra en uppföljning av gymnasieelever födda på 90-talet med utgångspunkt i skolhuvudman och den tredje fokuserar på övergången till och genomströmningen inom högre utbildning. PI har kunnat bidra med en rapport om övergångar utifrån elevernas röster.
- Restorative practice är ett förhållnings- och arbetssätt för att öka trivsel, trygghet och konflikthantering i skolan. Under året har PI hållit utbildning och stöttat skolor i arbetet med modellen. PI har

även skapat kontakt och haft erfarenhetsutbyte med forskare i Köpenhamn som implementerat förhållningssättet i Albertslund kommun. Forskaren har varit i Malmö och träffat de skolor som arbetar med modellen för erfarenhetsutbyte. Genom PI har kontakt och utbyte med Albertslunds kommun skapats.

- Förstärkt värdegrundsarbete - medlen har möjliggjort att PI har kunnat erbjuda fler skolor stöd i sitt värdegrundsarbete.
- Kickoff för *Hela Malmö läser* - medlen har använts till inköp av bokpåsar, framtagande av layout för implementering av *Hela Malmö läser* och framtagande av en idébank för att få fler läsande förebilder i Malmö.
- Skolbarns trygga närmiljö - har delvis genomförts, bland annat genom samarbete med MKB om barns röster i staden.
- Förstärkning av hågkomstresa - hågkomstresor har genomförts utifrån ordinarie planering och budget, ingen förstärkning av gjorts.
- Förstärkning av samarbetet med BID Malmö - har inte genomförts.